

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Niina Katariina Kankaanpää

VEROTILI – KÄYTTÖÖNOTTO TILITOIMISTON NÄKÖKULMASTA

Liiketalous ja matkailu

2011

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Niina Kankaanpää
Opinnäytetyön nimi	Verotili – käyttöönotto tilitoimiston näkökulmasta
Vuosi	2011
Kieli	Suomi
Sivumäärä	57 + 8 liitettä
Ohjaaja	Mika Ylinen

Verotili otettiin Suomessa käyttöön vuoden 2010 alusta. Ensimmäiset varsinaiset kirjaukset verotilille tehtiin 12.2.2010, kun tammikuun työnantajasuoritukset erääntyivät maksettaviksi.

Verohallinto otti verotilin käyttöön tavoitteenaan vähentää ilmoitus- ja maksutapahtumiin liittyvää työtä ja kustannuksia niin verohallinnon kuin asiakkaankin näkökulmasta. Verotilin päämääränä oli myös viedä verohallinnon toimintaa sähköisempään muotoon ja mahdollistaa järjestelmän kehitystä tulevaisuudessa.

Verotilin käyttöönoton ensimmäisessä vaiheessa sen piiriin siirrettiin kaikki oma-aloitteiset verot. Tulevaisuudessa verohallinto aikoo siirtää verotilijärjestelmään myös ennako-, tulo-, kiinteistö-, varainsiirto-, perintö- ja lahjaveron ja metsänhoitomaksun sekä verojen maksuun ja perintään liittyvät toiminnot.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, kuinka verotilin ensimmäinen vaihe on otettu vastaan Tilitoimisto x:ssä, mitä hyötyä siitä on ja mitä ongelmia käyttöönotossa on ilmennyt. Tutkimuksessa on keskitytty pääasiallisesti ongelmiin, joita käyttöönotto on tuonut mukanaan. Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Tulokset pohjautuvat tutkimusyritykseni, Tilitoimisto x.n käytäntöihin ja sen työntekijöille tekemääni kyselyyn verotilistä sekä syventäviin haastatteluihin.

Tutkimuksen tulokset eivät antaneet yhtenäistä kantaa siihen, oliko verotili koettu tilitoimistossa enemmän hyvänä kuin huonona ratkaisuna. Suurimmalta osalta siinä nähtiin hyviä puolia, mutta myös parannettavaa toivottiin osaan toiminnoista. Parannuksia toivottiin muun muassa palautuksien käsittelyyn, hyvityksien maksuun, tiliotteen ajanjaksoon ja perintäjärjestelmään kehittämiseen.

Asiasanat Verotili, tilitoimisto, verotililaki

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Liiketalouden koulutusohjelma

ABSTRACT

Author	Niina Kankaanpää
Title	Tax Account –The Deployment Process from the Point Of View of an Accounting Company
Year	2011
Language	Finnish
Pages	57 + 8 appendices
Name of supervisor	Mika Ylinen

Tax account is a taxpayer-specific account supported by the Tax Administration. The deployment of Tax Account took place at the beginning of the year 2010. The first actual bookings to Tax Account were made on 12 February 2010, when the employer payment was due for payment.

When the Tax Administration took the Tax Account into use, the goal was to cut down the work and expenses related to information and payment transactions. Another goal was to turn Tax account functions into electronic form more than before and to make system development possible in the future. At the first stage of deployment the self-initiated taxes, such as added value tax and employer payment, were moved to Tax Account system.

In the future, Tax Administration is planning to move advance taxes, income taxes, real estate taxes, inheritance taxes and gift taxes into the system. Also functions which relate to the collection or the paying of taxes are going to be moved into the system in the future.

The aim of this thesis was to examine three different facts: 1.How an accounting company x and its employees have experienced the Tax Account. 2.What advantage a Tax account has. 3.What problems have turned up during the introduction?

The research in this thesis was executed as a qualitative research. The results are based on the practices in the studied company. The research was executed with a few deep interviews and an enquiry form.

The results did not answer to the question if the Tax Account had been viewed as more as a positive or a negative way of operating. The respondents said mostly that they saw positive aspects in the system, but on the other hand they hoped for many functions to be improved. Improvements were hoped, for example, in processing of refunds, paying for compensations, period of the Tax Account and developing of the collection system.

Keywords Tax Account, Accounting Company, Tax Account Act

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	9
1.1	Verotililain synty	9
1.2	Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusmenetelmät	10
1.3	Tutkimusongelma ja -kysymykset	10
1.4	Tilitoimisto tutkimuksen taustalla	11
2	VEROTILIN HISTORIA	12
2.1	Euroopan unionin toimintaohjelma	12
2.2	Kansallinen toimintaohjelma Suomessa	12
2.3	Periaatepäätös toimintaohjelmasta.....	12
2.4	Hallinnollinen taakka.....	13
3	AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	16
3.1	Tutkimukset verotilistä	16
3.2	Opinnäytetyöt	16
3.3	Artikkelit.....	19
3.4	Yleinen suhtautuminen verotiliin	19
4	TOIMINTATAVAT ENNEN VEROTILIN KÄYTTÖÖNOTTOA	21
5	VEROTILI YLEISESTI	23
5.1	Verotililaki.....	23
5.2	Verotili kansainvälisesti.....	24
5.3	Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot.....	24

5.4 Verotili kirjanpidossa.....	24
5.5 Maksut	25
5.6 Hyvitykset.....	26
5.7 Velvoitteiden perimisjärjestys	27
5.8 Lisäilmoitus	28
5.9 Perintätoimet.....	28
6 VEROTILIN KÄYTTÖÖNOTTO	30
6.1 Asianhoitajastatushakemus.....	30
6.2 Päämiestaulukko	30
6.3 Katso -tunniste	31
6.4 Sähköinen valtakirja	31
6.5 Asiakastiedote.....	32
7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	36
7.1 Tutkimusympäristö	36
7.2 Kohderyhmä ja ryhmän rajaus	37
7.3 Tutkimusmenetelmät	37
7.4 Kyselylomake ja haastattelut	38
7.5 Aineiston keruu.....	38
7.6 Aineiston laatu	39
8 TULOKSET.....	40
8.1 Mielenpitoet verotilistä.....	40
8.2 Verotilin hyödyt ja haitat	40

8.3 Ongelmat palautusten ja hyvitysten kanssa	41
8.4 Sähköisten palveluiden toimivuus ja verohallinnon tavoitettavuus.....	42
8.5 Asiakasneuvonta	43
8.6 Perintäjärjestelmä	43
8.7 Parannusehdotuksia	44
9 JOHTOPÄÄTÖKSET	46
10 VEROTILIN TAVOITTEET TULEVAISUUDESSA	51
LÄHDELUETTELO	52
LIITTEET	58

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia, kuinka vuoden 2010 alusta voimaan tullut verotili on otettu vastaan tilitoimistossa, mitä hyötyä siitä on ollut ja mitä hankaluuksia käyttöönoton aikana on ilmennyt.

Ensimmäiset kirjaukset verotilille tehtiin 12.2.2010, jolloin erääntyivät maksettaviksi tammikuun työnantajasuoritukset. Verotili opinnäytetyön aiheena kiinnosti minua kovasti, koska olin itsekin töissä tilitoimistossa ja näin käytännössä, kun verotili otettiin käyttöön. Päätin ottaa tilitoimiston kannan näkökulmakseni opinnäytetyön teossa, koska se kosketti myös minua työssäni ja laadullisen tutkimusaineiston kerääminen työyhteisössä oli suhteessa luotettavampaa. Opinnäytetyössäni olen kuvaillut verotilin käyttöönottoa yhden tilitoimiston, tilitoimisto x:n, näkökulmasta.

Aihe oli myös uudehko ja ajankohtainen, sillä aloittaessani opinnäytetyötä oli verotili astunut voimaan muutamia kuukausia aikaisemmin.

1.1 Verotililain synty

Verotililaki sai alkunsa 9.12.2008, kun hallitus antoi eduskunnalle esityksensä verotililaiksi ja laeiksi eräiden verolakien muuttamisesta. Esityksen mukaan verohallinnolle annettiin tehtäväksi ylläpitää verotilijärjestelmää, joka koostui verovelvolliskohtaisista verotileistä. Verotilille koottiin verotililain soveltamisalaan kuuluvien oma-aloitteisien verojen ilmoitus- ja maksutiedot sekä muut verotuksen toimittamiseen ja verojen perintään tarvittavat tiedot.

Verotilijärjestelmään siirtyminen toteutettiin vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa menettelyn piiriin siirrettiin oma-aloitteisesti maksettavat verot. Seuraavassa vaiheessa menettelyn piiriin ja lain soveltamisalaan siirrettiin kaikki muut verohallinnon kantamat verot. Kolmannessa vaiheessa verotilijärjestelmän piiriin siirrettiin myös perintämenettely. (Hallituksen esitys 221/2008)

Verotililaki hyväksyttiin 7.8.2009 hallituksen esityksen pohjalta. Verotililaissa säädettiin menettelystä verohallinnon kantamien verojen ja maksujen sekä suorituksen maksajan pidättämien määrien ilmoittamisessa, maksamisessa, palauttamisessa ja perimisessä. (Verotililaki 2009)

1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusmenetelmät

Tutkimuksen tavoitteena on esittää, mikä on verotili ja kuinka verohallinto on onnistunut sen käyttöönotossa. Tutkimusaineistona käytän tilitoimisto x:lle ja sen työntekijöille tekemääni kyselyä ja haastatteluja. Tutkimusosuudessa pyrin selvittämään, millaiset verohallinnon ohjeet verotilin käyttöönotosta ovat olleet tutkimuskohteena olevan tilitoimiston näkökulmasta ja kuinka hyvin ohjeet on tilitoimistossa sisäistetty ja sovellettu käytännössä. Tutkimuksen tavoitteena on myös tuoda esiin tilitoimiston silmin, mitä hankaluuksia käyttöönotossa on ilmennyt. Tutkimusosuudessa kerron tarkemmin ongelmista, joihin varsinkin käyttöönoton alkuaikoina on törmätty. Johtopäätöksissä pyrin omien mielipiteitteni pohjalta analysoimaan tuloksia. Pohdin muun muassa sitä, mistä ongelmat ovat voineet johtua ja kuinka niistä on selvitty.

Tutkimuksen kysely ja haastattelut toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Työn aiheen ja rajauksen takia koin, että työ olisi parhain toteuttaa laadullisena tutkimuksena. Mielestäni opinnäytetyöni tutkimuskysymyksiin vastaaminen onnistui parhaiten, kun tutkimuksen kohdehenkilöt saivat omin sanoin kertoa kokemuksiaan verotilistä. Näin mielestäni sain kerättyä parhaiten tutkimuksen kohteena olevalta yritykseltä olennaisimman tiedon liittyen verotilin käyttöönottoon. Kysely ja haastattelut on siis toteutettu käyttäen vastaajina ainoastaan yhden tilitoimiston työntekijöitä. Vastaustulokset ovat näin helpoiten verrattavissa, kun esimerkiksi työn luonteeseen ja kirjaustapoihin liittyvät asiat ovat lähtökohdiltaan samat.

1.3 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Opinnäytteen tutkimusosuus kiteytyy kolmeen eri tutkimuskysymykseen, joilla pyritään avaamaan lukijalle työn lähtökohdat. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä

ovat: Miten verotilin käyttöönotossa on onnistuttu? Mitä ongelmia käyttöönotossa on ilmennyt? Miten verotili on tilitoimistossa otettu vastaan?

Käyttöönoton vaikutukset esitetään tilitoimiston työntekijöiden näkökulman kautta ja tuloksissa kerrotaan, kuinka tilitoimistossa on koettu verotilin mukanaan tuomat hyödyt sekä haitat. Verotilin käyttöönotossa, kuten uuden järjestelmän ensiajossa yleensäkin, ilmeni monenlaisia yllättäviä ongelmia. Tuloksissa olen esitellyt näitä ongelmia ja myös pyrkinyt tutkimaan, kuinka verohallinnon nämä ongelmat onnistui selvittää ja mikä oli tilitoimiston, eli verotilin suurimman käyttäjäkunnan osuus tässä prosessissa.

Pääkysymysten ohella pyrin vastaamaan myös verotilin laajemman esittelyn lisäksi siihen, mitä hyötyä verotilistä on sen käyttäjillä ja mitä hyötyjä siitä voidaan vielä sen seuraavien vaiheiden aikana saada.

1.4 Tilitoimisto tutkimuksen taustalla

Opinnäytetyön edetessä tulen mainitsemaan usein tilitoimisto x:n. Kyseinen tilitoimisto ja sen työntekijät ovat olleet suuressa roolissa siinä, mitä tulee työni lopullisen tutkimuksenosuuden sisältöön. Myös tutkimuksessani se, kuinka verotili käytännössä on otettu käyttöön, pohjautuu esimerkkiyritykseni toimintaan. Opinnäytetyössä en siis tule mainitsemaan tilitoimiston varsinaista nimeä, vaan käytän yrityksestä erilaisia nimityksiä, kuten tilitoimisto x, yritys tai kohdeyritys. Jotta yritys ei opinnäytteen kautta paljastu, voin antaa siitä vain joitain yleispäteviä tietoja. Mielestäni tämä on kuitenkin tärkeää, jotta lukijat saavat mielikuvan siitä, millainen toimisto on ollut kyselyjeni kohteena.

Itse olen työskennellyt kohdeyrityksessä vuoden 2010 alusta lähtien.

2 VEROTILIN HISTORIA

2.1 Euroopan unionin toimintaohjelma

Keväällä 2007 Euroopan komissio käynnisti toimintaohjelman yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi. Euroopan unionin alulle panon jälkeen myös sen jäsenvaltiot, kuten Suomi, sitoutuivat toimintaohjelmaan, ja sen pyrkimyksiin vähentää yritysten hallinnollista taakkaa. Tästä Euroopan unionin aloittamasta toimintaohjelmasta verotili sai alkunsa.

2.2 Kansallinen toimintaohjelma Suomessa

Suomessa työ- ja elinkeinoministeriö aloitti hankkeen toteutuksen elokuussa 2008. Samalla hankkeelle asetettiin myös ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtäväksi tuli valmistella ehdotus kansalliseksi toimintaohjelmaksi yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Ohjausryhmä antoi tutkimusten etenemisestä väliraportin työ- ja elinkeinoministeriölle 18.12.2008. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2010)

Raportoinnin lisäksi ohjausryhmän tuli myös jatkaa toimintaohjelman seuraamista sekä arvioida, milloin sitä oli tarpeen täydentää tai päivittää. Ohjausryhmän vierelle perustettiin myös projektiryhmä, jonka tehtävänä oli valmistella ohjausryhmän tekemiä ehdotuksia. Näiden kahden työryhmän toimikauden tuli ulottua vuoden 2010 loppuun saakka. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2010)

2.3 Periaatepäätös toimintaohjelmasta

12.3.2009 Suomen valtioneuvosto hyväksyi periaatepäätöksen vuosina 2009–2012 toteutettavasta toimintaohjelmasta yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön asiasta tekemän selvityksen mukaan Suomen yrityksille kertyy hallinnollista taakkaa 906 miljoonaa euroa vuosittain. Yritysten hallinnollinen taakka tarkoittaa, että yritys joutuu lainsäädännön puitteissa toimittamaan erilaisia tietoja viranomaisille. Nämä tietojen toimittamisesta aiheutuvat kulut ovat sellaisia, jotka eivät edesauta yrityksen varsinaista liiketoimintaa. Toimintaohjelman tavoitteena oli saada vähennettyä tätä

byrokratiaa 25 prosentilla ohjelman loppuun eli vuoden 2012 loppuun mennessä. Tapoja, joilla kuluja saatiin vähennettyä, olivat lainsäädännön muuttaminen, tietojen ilmoittamisen kehittäminen sekä sähköisen asioinnin kehittäminen, joka varsinkin yritysten näkökulmasta nähtiin yhtenä suurimpana edistysaskeleena byrokratian vähentämiseksi. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2010).

2.4 Hallinnollinen taakka

Lainsäädäntöä pyrittiin muuttamaan niin, että uudet säännökset todella vähentäisivät hallinnollista taakkaa, eivätkä vain lisäisi sitä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2010)

Hallinnollisen taakan katsottiin kertyvän seuraavista asioista:

- Yritykseltä pyydetyillä tiedoilla ei varsinaisesti saavutettu yhteiskunnallisia tavoitteita
- Niitä pyydettiin turhan usein
- Samaa tietoa pyydettiin useaan otteeseen eri käyttötarkoituksiin
- Tietoja ei pyydetty tarpeeksi yksiselitteisesti
- Silloin, kun tiedot tuli toimittaa tietyn muotoisina.

(Työ- ja elinkeinoministeriö 2009)

Toimintaehdotuksen ohjausryhmä listasi tapoja, joilla lainsäädännön tiedonantovelvoitteita voitaisiin pyrkiä vähentämään. Niitä olivat:

- Laitetaan lomakkeet ja tietopyynnöt saataville Internetiin
- Käytetään esitäytettyjä lomakkeita
- Kehitetään vuorovaikutteisia “älykkäitä” lomakkeita, jotka eivät pyydä epätarkoituksenmukaista tietoa
- Perustetaan one-stop-shop -järjestelmiä, joissa yritys voi hoitaa kaikki asiat yhdellä kertaa
- Kehitetään sähköisiä one-stop-shop -järjestelmiä, jotta yritykset voisivat käyttää valtionhallinnon yhteisiä internet-portaaleja
- Tarjotaan lainsäädäntö saataville sähköisesti, mahdollisesti julkisen sektorin yhteisen portaalin kautta.

- Kehitetään parempaa ja helpommin saatavilla olevaa ohjeistusta, esimerkiksi Internet-neuvonta
- Kirjoitetaan ohjeistus yksinkertaisemmalla kielellä
- Erotetaan ohjeistuksessa pakolliset ja valinnaiset velvoitteet.

(Työ- ja elinkeinoministeriö 2009)

Tästä ohjausryhmän väliraportista verotilin kehittyminen sai alkunsa.

Varsinkin pienyrityksille Suomessa suurimman hallinnollisen taakan aiheuttava meno oli verotus. (Ylikärppä 2009).

Niinpä pienyritysten suurinta hallinnollista taakkaa aiheuttava julkinen asiointikumppani oli verohallinto. Pienyritykset käyttivät sähköisiä palveluja melko vähän, mikä useimmiten johtui siitä, että yrittäjillä ei ollut tietoa verohallinnon tarjoamista sähköisistä palveluista.

Tutkimustulosten mukaan yritykset kuitenkin kaipasivat verohallinnolta tietoa sähköisten asiointipalvelujen mahdollisuuksista. (Ylikärppä 2009)

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi 31.12.2008 lausuntopyynnön, jossa se kehotti eri tahoja antamaan lausuntoja väliraportin tuloksista. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2008)

Vuonna 2008 Suomessa olevista yrityksistä pienyritysten osuus oli 99 prosenttia. Pienyrityksistä 95 prosenttia oli alle kymmenen henkilöä työllistäviä mikroyrityksiä. (Tilastokeskus 2009)

Työ- ja elinkeinoministeriö totesi väliraportissa, että hallinnollisen taakan vähentäminen tulisi olemaan ensisijaisesti tärkeää pienille ja keskisuurille yrityksille. Tämä johtui siitä, että hallinnollisen taakan suuruus yrityksissä oli keskimäärin kiinteää, eikä se ollut niinkään suhteessa yrityksen liiketoimintaan. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2009)

Ohjausryhmän väliraportti sai kritiikkiä muun muassa siitä, että tutkimus oli toteutettu virkamiesten voimin, eikä itse yrittäjien tai taloushallinnon ammattilaisten näkemyksiä hallinnollisesta taakasta ollut selvitelty riittävästi. (Mäkinen 2009)

3 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

3.1 Tutkimukset verotilistä

Verotilin tulo oli varsinkin ennen sen käyttöönottoa paljon esillä ollut aihe. Verotilistä kirjoitettiin jonkin verran mediassa ja lisäksi sitä tutkittiin opinnäytetöiden muodossa.

Tässä kappaleessa otankin esiin muutamia esimerkkejä siitä, mitä aikaisimmissa tutkimuksissa verotilistä saatiin selville ja miten nämä edellä mainitut tulokset erosivat tai olivat yhteneviä oman tutkimukseni kanssa.

3.2 Opinnäytetyöt

Tällä hetkellä sähköisessä muodossa palautettuja, verotilistä tehtyjä, ammattikorkeakoulutasoisia opinnäytetöitä, löytyy seitsemän kappaletta. Näistä töistä kolme on tehty ennen verotilin käyttöönottoa ja niissä kuvaillaan verotilin mukanaan tuomia muutoksia. Käyttöönoton jälkeen tehdyissä opinnäytetöissä kuvaillaan verotilin tuomia muutoksia niin asiakkaan kuin tilitoimistonkin näkökulmasta. Oman työni kannalta tutkin enemmän niitä teoksia, joiden näkökulma oli samankaltainen kuin oman työni. Muutamassa työssä oli saatu tutkimalla esiin vastaavanlaisia tuloksia, kuin itsekin kyselyjen avulla sain. Mielipiteet eivät kuitenkaan olleet ihan yhteneviä monissa yksittäisissä kysymyksissä. Erikoista oli huomata, että vastaustulokset samankaltaisiin kysymyksiin saattoivat olla hyvinkin erilaiset. Tuloksiin saattoi vaikuttaa esimerkiksi se, että eri opinnäytetöissä ne oli toteutettu eri puolilla Suomea.

Opinnäytetöistä siis kolme kappaletta oli tehty vuonna 2009 eli ennen verotilin käyttöönottoa.

Yhdessä opinnäytetyössä oli otettu näkökannaksi tilitoimisto ja se mitä muutoksia verotili tulisi tilitoimistolle aiheuttamaan. Mielestäni tämä opinnäytetyö oli tehty ehkä myös jonkinlaiseksi verotili-ohjeeksi kyseiselle tilitoimistolle. Tämä näkyi mielestäni tutkimuksen käytännölläheisyydessä. Tutkimuksessa oli selvitetty

muun muassa sitä, minkälainen käytäntö tilitoimiston kannatti ottaa tavaksi verotilin seurannan ja täsmäyttämisen kanssa. (Juolio 2009)

Toisessa opinnäytetyössä oli verotilin tuloa tutkittu myös vähän samalta kannalta. Tutkinnan kohteena oli ehkä enemmän käytetty verotilistä annettua niin sanottua virallista tietoa. Tutkimuksessa mainittiin, että tiedon teoreettisuus oli koettu ongelmalliseksi ja että verohallinnon antama tieto oli ollut ristiriitaista eikä tietoa ollut annettu tarpeeksi ajoissa. Näin ollen opinnäytetyöllä pyrittiin antamaan teoreettisesta tiedosta käytännönläheisempi kuva. Tämäkin opinnäytetyö oli tehty käyttäen tutkittavana kohteena tilitoimistoa. (Pasi 2009)

Kolmas ennen verotilin käyttöönottoa tehty opinnäytetyö pysytteli myös samassa näkökannassa ja tutki verotiliä tilitoimiston näkökulmasta. Tässä tutkimuksessa oli ilmennyt, että verotilin käyttöönotto toisi tullessaan tilitoimistolle enemmän negatiivisia kuin positiivisia vaikutuksia. (Jämbäck 2009)

Verotilin käyttöönoton jälkeen valmistuneissa opinnäytetyöissä oli otettu näkökannaksi enemmän muitakin kohderyhmiä.

Eräässä opinnäytetyössä oli tutkittu, miten verotili tulisi vaikuttamaan tilitoimiston asiakkaiden mielestä. Olennaisin tulos tässä tutkimuksessa oli se, että asiakkaat itse eivät olleet kauhean kiinnostuneita eivätkä kovin tietoisiaakaan verotilistä ja he olettivat tilitoimiston hoitavan tai ilmoittavan verotiliin liittyvistä asioista. (Marjomaa 2010)

Toinen opinnäytetyö oli tehty käyttäen näkökulmana sekä tilitoimiston että asiakkaan kantaa. Tilitoimiston kantana tuli selkeästi esiin se, että verotilin katsottiin otetun käyttöön hieman keskeneräisenä pakettina. Verotiliuudistus koettiin sekavaksi ja järjestelmän ei koettu toimivan odotetulla tavalla. (Patosalmi, Koivusipilä 2010)

Kolmas tutkimus oli jälleen toteutettu tilitoimiston näkökulmasta. Tutkimuksessa oli noussut esiin esimerkiksi, että katso -tunnisteiden ja sähköisen asioinnin valtakirjojen teon katsottiin aiheuttaneen runsaasti lisätyötä. Toinen seikka oli,

että negatiivisen arvonlisäveron palauttamisen kanssa oli ollut ongelmia ja se oli ollut hidasta. (Sedig 2010)

Tässä opinnäytetyössä esitetyt seikat olivat tutkimuksista eniten yhteneviä omien tuloksieni kanssa. Siksi halusinkin ottaa esiin useamman seikan tästä tutkimuksesta. Katso -tunnisteiden ja valtuutusten kanssa tuntui kaikilla menneen ylimääräistä aikaa lähinnä siitä syystä, että asiakkaita tuli tiedottaa näiltä osin. Tästä syystä tunnusten ja valtuutusten teko ja opastaminen tilitoimisto x:ssä keskitettiin yhden ihmisen hoitamaksi. Negatiivisen arvonlisäveron palauttamisesta aiheutuneet ongelmat olivat tutkimusten perusteella olleet hyvinkin yleisiä.

Tutkittavana olleista neljästä tilitoimistosta vain yksi oli ottanut käyttöön verotilin kirjanpitotilinä. Muutama harkitsi sen käyttöönottoa. (Sedig 2010)

Tämä oli yksi suuri ero, joka kyseisessä ja omassa tutkimuksessani selvisi. Tilitoimisto x:ssä otettiin verotili mukaan kirjanpitoon heti ensimmäisistä kirjauksista lähtien. Verotiliä käytetään kirjanpidossa vain niin sanotusti välitilinä. Maksut kirjataan verotilille ja se tyhjäetään verotiliotteen mukaan käyttämällä vastatileinä tilejä, joille maksut on kohdistettu. Tämä tapa tietysti aiheuttaa ylimääräisiä kirjauksia. Kuitenkin, siitäkin huolimatta, verotili kirjanpidossa on mielestäni tärkeä. Ilman sitä on vaikeampaa seurata tilin tapahtumia, varsinkin sellaisten asiakkaiden kohdalla, joilla niitä on paljon. Seuranta on vaikeampaa varsinkin silloin, kun asiakas maksaa verotilille pyöristettyjä summia, sekä silloin, kun asiakas saa palautuksia. Muutenkin esimerkiksi yksityiset elinkeinonharjoittajat eivät välttämättä ole valinneet verotilin palautustiliksi yrityksen tiliä, vaan se voi myös olla heidän oma henkilökohtainen tilinsä.

Neljännessä opinnäytetyössä oli paneuduttu enimmäkseen ongelmiin, joita verotilin käyttöönotto oli tuonut mukanaan. Työssä oli tutkittu tilitoimiston sekä yritysverotoimiston kantoja ja vertailtu näitä keskenään. Tässäkin opinnäytetyössä ilmeni useita samoja ongelmia, joita itsekkin tutkimuksissani kohtasin. (Saviniemi 2010)

Yhtenevin tekijä näillä kaikilla seitsemällä opinnäytetyöllä oli se, että lähes kaikissa oli tutkittu verotiliä tilitoimiston näkökannalta kokonaan tai osaksi. Tämä onkin ymmärrettävää, sillä mielestäni tällä käyttäjäkunnalla on ollut eniten kokemusta kuin ongelmiakin verotilin käytöstä.

3.3 Artikkelit

Eräissä lehtijulkaisussa oli haastateltu muutaman suuren tilitoimiston johtajistoa ja tutkittu, kuinka verotili oli heidän mielestään vaikuttanut tilitoimistojen toimintaan. Heidän verotilistä kertomansa palaute ei ollut kovin positiivista.

Verotili ohjelmana koettiin toimivan raskaasti, ja sen todettiin otetun käyttöön liian aikaisin, ennen kuin sen toimivuutta oli kunnolla testattu. Käyttöönoton ajankohtaa ihmeteltiin myös, koska alkuvuosi on tunnetusti tilitoimistoissa vuoden kiireisintä aikaa ja verotilistä johtuneet selvittelyt aikaa vieviä. Haastateltavat katsoivat, että heidän asiakkaansa olivat joutuneet maksamaan verohallinnon virheistä. Verohallinnon perimiä maksuja pidettiin kohtuuttomina, varsinkin kun niitä suhteutettiin asiakkaan verohallinnolta saamiin hyvityksiin. (Hynynen 2010)

3.4 Yleinen suhtautuminen verotiliin

Verotiliä kritisoiitiin mediassa myös hieman toiselta kantilta. Kyseessä oli verohallinnon perintäjärjestelmä.

Eräs yrittäjä oli tehnyt maksusuunnitelman verohallinnon kanssa velkojen hoitamiseksi. Yrittäjä oli maksanut maksut verotilille oikein ja ajallaan, mutta verotilin perimysjärjestyksen takia ne eivät olleet kuittaantuneet oikein vaan uudet maksut olivat kuittaantuneet vanhan velan maksamiseksi. Verohallintoa kritisoiitiin muun muassa siitä, että uusi järjestelmä oli liian mutkikas ja koneellistettu. Sen ei katsottu palvelevan sitä toimintaa, johon se oli alun perin suunniteltu, eli byrokratian vähentämiseksi. (Frilander 2010)

Tutkiessani verotiliä vastaan tuli erilaisia näkemyksiä verotilistä ja sen toiminnasta. Jotkut olivat kielteisiä, mutta myös paljon myönteistä palautetta löytyi. Tuntui, että ehkä eniten tilitoimistot olivat kielteisellä kannalla verotilistä

johtuneiden ongelmien vuoksi. Sinänsä tämä ei ole ihme, koska verotili on kokonaisuudessa teettänyt eniten työtä juuri tilitoimistoille. Käsittääkseni verotilin suunnittelussa ei alun perin otettu huomioon juuri sitä, että suurinta osaa yritysten byrokratiasta veroasioissa hoitaa tilitoimisto. Tästä johtuen tilitoimiston taakkaa ei myöskään osattu keventää. Myöskään monet yrittäjät eivät olleet ottaneet verotiliä vastaan kovin avosylin ja tämä tuotiin esiin lähinnä useiden artikkeleiden muodossa.

4 TOIMINTATAVAT ENNEN VEROTILIN KÄYTTÖÖNOTTOA

Ennen arvonlisävero tuli ilmoittaa valvontailmoituksella ja maksaa sen kertymiskuukautta seuraavan 1,5 kuukauden aikana eli sitä seuraavan kuun 15. päivään mennessä. Työnantajasuoritukset tuli ilmoittaa kertymiskuukautta seuraavan kuun 15. päivään mennessä. (Verohallinto 2009)

Verotilin myötä ilmoitusajat ovat lyhentyneet jonkin verran. Nykyään valvontailmoituksen on korvannut kausiveroilmoitus (liite 1), joista sähköisen version tulee olla perillä verohallinnossa kuukauden 12. päivä ja paperisen ilmoituksen kuukauden 7. päivä. (Sigfrids 2009).

Kausiveroilmoituksella ilmoitetaan Arvonlisäveron ja työnantajasuoritusten lisäksi myös muiden verotilijärjestelmään kuuluvien oma-aloitteisten verojen tiedot. Toisin kuin aikaisemmin, kausiveroilmoituksen antamisvelvollisuus koskee nykyään myös satunnaista työnantajaa. Satunnaisen työnantajan on annettava työnantajasuorituksista kausiveroilmoitus, koska verotilijärjestelmässä maksun yhteydessä ei voi enää ilmoittaa, mitä veroja maksetaan. (Mani 2010)

Kaikki kausiveroilmoituksella ilmoitetut tiedot voidaan maksaa verotilille kertasuorituksena. Joka tapauksessa suoritukset maksetaan käyttäen ainoastaan yhtä ja samaa viitenumeroa. Tämä poikkeaa aikaisemmasta käytännöstä, kun jokainen suoritus tuli maksaa verohallinnolle erillisenä, jotta se voitiin kohdistaa oikein. (Tilikeskus-yhtiöt 2009)

Jos valvontailmoitus oli annettu virheellisesti, tuli sen tilalle antaa uusi, korjattu ilmoitus. Tämä päti silloin, kun esimerkiksi työnantajasuorituksia oli ilmoitettu alun perin liian vähän. Verohallinnolle viimeksi annettu valvontailmoitus korvasi aina sitä aikaisemmat ilmoitukset. Korjausilmoitus tuli antaa jokaiselta kohdekuukaudelta erikseen. Valvontailmoituksella ilmoitettiin jokainen tieto uudelleen, vaikka kaikki tiedot eivät olleetkaan muuttuneet edelliseen ilmoitukseen nähden. Silloin, kun arvonlisäveroa oli ilmoitettu liikaa, korjaus oli mahdollista tehdä myöhemmän kuukauden valvontailmoituksessa, kunhan se kuului samalle tilikaudelle. (Verohallinto 2009)

Aikaisemmin ei ollut mahdollista kuitata veroja keskenään. Otetaan esimerkiksi, että asiakas ilmoitti valvontailmoituksella negatiivista eli palautettavaa arvonlisäveroa ja samalla hän ilmoitti maksettavaa ennakonpidätystä ja sosiaaliturvamaksua. Asiakkaan tuli siis maksaa työnantajasuoritukset kokonaisuudessaan ja vähentää negatiivinen arvonlisävero vasta seuraavien kuukausien maksettavasta arvonlisäverosta. Asiakas ei siis näin ollen saanut palautettavaa veroa heti hyödyksi. Valvontailmoituksella tuli ilmoittaa tietyssä kohdassa edellisen kuukauden verosaaminen, jotta sen sai vähentää maksettavasta verosta. (Verohallinto 2009)

Aikaisemmin valvontailmoituksen verohallinnolle pystyi lähettämään periaatteessa kuka tahansa, sillä varsinaista valtuutusta tietojen lähettämiseen ei vaadittu. Näin myös väärinkäytökset olivat helpommin toteutettavissa. Siinä mielessä nykyinen tapa, jossa kausiveroilmoituksen lähettämiseen vaaditaan oikeudet kyseisen yrityksen sähköiseen asiointiin, on turvallisempi menetelmä. (Haastattelu 2010)

5 VEROTILI YLEISESTI

Verohallinnon näkökulmasta verotilin (liite 2) tarkoituksena oli muun muassa vähentää ilmoitus- ja maksutapahtumiin liittyvää työtä ja kustannuksia niin verohallinnon kuin asiakkaankin näkökulmasta. Verotilin päämääränä oli myös viedä verohallinnon toimintaa sähköisempään muotoon ja mahdollistaa järjestelmän kehitystä tulevaisuudessa. Sähköiseen muotoon meneminen myös nopeutti verohallinnon palveluita ja reaaliaikaisti esimerkiksi arvonlisäveropalautusten saamista. (Veronmaksajain keskusliitto, Taxfax 2009)

Kaikkien oma-aloitteisesti maksettavien verojen siirto verotilijärjestelmän piiriin oli siis verohallinnon ensimmäinen askel kohti sähköistä palvelua. Seuraavassa vaiheessa verohallinnon tarkoituksena on siirtää verotilijärjestelmään myös muut Verohallinnon kantamat verot. Kolmannessa vaiheessa järjestelmään siirrettäisiin myös perintämenettely. (Hallituksen esitys 2008)

Verotililain 5 luvun 16 pykälän 2 momentin mukaan ”arvonlisäveron arvopäivä on se päivä, jona kausiveroilmoitus tai sen oikaisuilmoitus on annettu, kuitenkin aikaisintaan kohdekautta seuraavan kuukauden yleinen eräpäivä”. Tämä pykälä osoittaa mielestäni selkeästi sen, kuinka paljon palautusten antaminen on verotilin myötä nopeutunut. (Verotililaki 2009)

5.1 Verotililaki

Verotililaki vahvistettiin 7.8.2009, jolloin se astui myös voimaan. (Sigfrids 2009). Lakia alettiin soveltaa 2010 vuoden alusta alkaen. Verotililain säännökset koskivat kaikkia oma-aloitteisesti maksettavia veroja eli arvonlisäveroa, työnantajan sosiaaliturvamaksua ja ennakonpidätyksiä, lähdeveroa, vakuutusmaksuveroa ja arpajaisveroa. Verotililain säädökset koskivat näiden oma-aloitteisten verojen ilmoittamista, maksamista ja palauttamista. (Veronmaksajain keskusliitto, Taxfax 22/2009)

5.2 Verotili kansainvälisesti

Suomessa verotili otettiin käyttöön vasta vuonna 2010, mutta vastaavanlaisia järjestelmiä on ollut käytössä jo vuosia muissa maissa. Itävallassa verotiliä on käytetty jo 1970 -luvulta saakka. Naapurimaassamme Ruotsissa verotili otettiin asteittain käyttöön vuodesta 1998 lähtien. Uusimpana pohjoismaana Suomen lisäksi mukaan on tullut Tanska, joka otti järjestelmän käyttöön vuonna 2009. Näiden esimerkkimaiden verotilijärjestelmät ovat toki hyvin erilaisia, kuin Suomessa käytettävä. Samoja piirteitä niistä kuitenkin löytyy paljolti ja Suomi onkin ottanut mallia kyseisten maiden menetelmistä. (Hallituksen esitys 2008)

5.3 Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot

Vuoden 2010 alusta saakka pienille yrityksille annettiin mahdollisuus pidennettyihin kausiveroilmoitusjaksoihin.

Käytännössä se tarkoitti sitä, että jos yrityksen liikevaihto oli enintään 50 000 euroa, se sai ilmoittaa ja maksaa arvonlisäveron, ennakonpidätykset, työnantajan sosiaaliturvamaksun ja lähdeverot neljännesvuosittain. Tätä pienemmissä yrityksissä, joissa liikevaihto oli puolet edellisestä, eli enintään 25 000 euroa, sai yritys lisäksi ilmoittaa ja maksaa arvonlisäveron kalenterivuosittain. (Verohallinto 2009)

5.4 Verotili kirjanpidossa

Verotilin käsittelyyn kirjanpidossa suositeltiin kahta eri tapaa. Ensimmäinen oli, että jatkettiin niin sanotusti vanhalla tavalla, eikä muutettu kirjaustapoja. Tätä tapaa suositeltiin asiakkaille, jotka pyrkivät pitämään verotilin saldon nollana. Tämä tarkoitti, että työnantajasuoritukset ja arvonlisävero ilmoitettiin ja maksettiin erikseen. Sitten, kun yllä mainitut velat maksettiin, ne kirjattiin suoraan pois velkatileiltä. Tätä tapaa käyttäen myös verotilin viivästysmaksut ja hyvitykset tuli kirjata kirjanpitoon tiliotteen mukaan ja käyttää vastatilinä tarkoitusta varten perustettua verotilin selvittely -tiliä. Verotilin positiivinen tai negatiivinen saldo huomioitiin vähentämällä tai lisäämällä se seuraavaan maksuun, jotta saldo saatiin taas nollattua. (Mäkinen 2009)

Toinen vaihtoehto oli perustaa kirjanpitoon velkapuolelle oma verotilitapahtumat -tili. Tälle tilille siirrettiin kausiveroilmoitusten perusteella arvonlisävero- ja työnantajasuoritusvelat kuukausittain niiden erääntymispäivinä eli 12. päivä. Sitten, kun kyseiset verot maksettiin, niiden vastatilinä käytettiin verotilitapahtumat -tiliä. Tiliä siis suositeltiin perustettavaksi ja käytettäväksi niin sanotusti välitilinä. Mahdolliset maksut ja hyvitykset jätettiin saldoksi verotilille kuun vaihteessa. (Mäkinen 2009)

Verotilikirjaukset tilitoimisto x:n kirjanpidossa

Verotilin myötä yritysten taselaskelmaan on lisätty uudet tilit verotilikirjauksia varten. Taseen vastaavien puolella olevaa tiliä kutsutaan verotilisaamiset nimellä ja vastattavissa olevaa verotilivelat nimellä. Verotilin saldo taseessa on aina reaaliaikainen eli sen saldo on sama niin verotiliotteessa kuin taseessa kunkin kuukauden lopussa. Kuukausittain verovelvollinen maksaa keskimäärin 1-2 suoritusta verotilille. Suoritus kirjataan tällöin kirjanpidossa verotilisaamiset tilille.

Esimerkki

verotilikirjauksesta

Kuukauden lopussa verotili täsmäytetään kirjanpidon kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi työnantajasuoritukset kirjataan pois omilta velkatileiltään ja vastatilinä käytetään verotiliä. Kaikki verotilillä kyseisenä kuukautena tapahtuneet menot, kuten lisämaksut tai hyvitykset, kirjataan ja näin ollen verotilin saldoksi jää sama saldo kuin kyseisen kuukauden verotilin saldo on. Saldon ollessa positiivinen se jätetään verotilisaamiset tilille, ja jos taas saldo on negatiivinen, se siirretään verotilivelat tilille. (Tilitoimisto x 2009)

5.5 Maksut

Asiakkaan ollessa veroilmoitusvelvollinen, tulee hänen antaa kausiveroilmoitus, vaikka kyseisenä aikana ei olisikaan kertynyt maksettavia veroja. Kausiveroilmoituksen myöhästyessä sille lasketaan 20 % vuosittaista korkoa ilmoitettavasta määrästä. Tuloverotuksessa vähennyskelvoton korko myöhästymisestä on vähintään 5 euroa/verolaji, enintään 15 000 euroa. Eli esimerkiksi asiakkaan unohtaessa lähettää tyhjän kausiveroilmoituksen

kuukautena, jona hänellä ei ole kertynyt maksettavia veroja, tulee hänen maksaa verohallinnolle 5 euron myöhästymismaksu. (Sigfrids 2009)

Verohallinto on asettanut monen mielestä kovat maksut esimerkiksi myöhässä tulleille ilmoituksille. Siihen on kuitenkin syynsä.

Vuonna 2006 annettavista arvonlisäveron valvontailmoituksista keskimäärin 40 prosenttia ilmoitettiin myöhässä. Työnantajasuoritusten valvontailmoituksista vastaava osuus oli noin 25 prosenttia. (Hallituksen esitys 2008)

Esimerkki myöhässä ilmoitetusta arvonlisäverosta.

Verovelvollinen ilmoittaa toukokuun 2010 arvonlisäverotiedot myöhässä. Ilmoitus toukokuulta kertyneestä maksettavasta arvonlisäverosta, jonka suuruus on 7500 euroa, saapuu verohallintoon 2.8. Asiakas joutuu maksamaan myöhästymismaksua yhteensä 21 päivältä (ajalta 13.7–2.8). Myöhästymismaksu lasketaan seuraavasti:

$$20 \% \times 7500 \text{ €} \times (21 \text{ pv} / 365) = 86,30 \text{ euroa}$$

Eli kausiveroilmoituksen myöhästyessä kolme viikkoa, tulee asiakkaan maksaa verohallinnolle 86,30 euron myöhästymismaksu.

Verotilin saldo voi olla myös negatiivinen. Verohallinto lähettää verovelvolliselle maksamattomista veroista, viivästymiskoroista ja myöhästymismaksuista ensin saldohuomautuksen kaksi kertaa verotilin kautta. Kolmannessa kuukausitäsmäytyksessä saatavat siirretään perintään ja siitä ilmoitetaan asiakkaalle sähköisessä muodossa verotilin tiliotteella. (Sigfrids 2009)

5.6 Hyvitykset

Hyvityskorkoa verohallinto maksaa kaikille palautuksille, maksuille ja muille hyvityksille, joita asiakas ei ole käyttänyt muiden verojen suorittamiseen. Ennen asiakkaalle maksettiin palautuskorkoa samalla, kun hän sai esimerkiksi arvonlisäveropalautusta. Nykyään palautuskoron korvaa hyvityskorko. Aikaisemmasta poiketen tämän lisäksi asiakkaalle maksetaan korkoa hänen

verotilille maksamastaan summasta jo siltä ajalta, ennen kuin maksu varsinaisesti kuitataan tililtä. (Hallituksen esitys 2008)

Esimerkki tapauksesta, jossa asiakkaan verotilin saldo on plus -merkkinen palautusten johdosta.

Hyvityskorkoa lasketaan hyvityksen arvopäivää, eli sitä päivää jolloin hyvitys on kirjautunut tilille, seuraavasta päivästä siihen päivään saakka, jolloin seuraavan maksusuorituksen eräpäivä on. Hyvityskorkoa ei tuloverotuksessa lasketa yrityksen veronalaiseksi tuloksi. (Talouhallintoliitto 2010)

Verohallinto maksaa asiakkaalleen hyvityskorkoa, kun asiakkaan verotilin saldo on plus -merkkinen. Näin käy esimerkiksi silloin, kun asiakas on saanut palautusta esimerkiksi arvonlisäverosta. Asiakkaan ei tarvitse automaattisesti siirtää varojaan pois verotililtä vaan ne voi myös jättää tilille odottamaan myöhemmin erääntyvien velvoitteiden suoritusta. Alle 20 euron palautuksia ei makseta asiakkaan tilille suoraan, mutta sitä isommat summat kyllä, ellei asiakas ole ilmoittanut verohallinnolle eurorajaa, jonka alle jääviä summia ei palauteta. (Sigfrids 2009)

Esimerkki verotilin hyvityskorosta.

Verovelvollisella on verohallinnolta saatavia tammikuun 2010 palautukseen oikeuttavasta arvonlisäverosta 2000 euroa. Palautuksen arvopäivä on 12.3. Samana päivänä erääntyvät työnantajasuoritukset, jotka ovat suuruudeltaan yhteensä 1500 euroa. Työnantajasuoritusten kuittauksen jälkeen tilin saldo on 500 euroa. Kyseinen summa palautetaan asiakkaan tilille 18.3. Näin ollen hyvityskorkoa maksetaan 500 eurolle ajalta 13.3–18.3. (Sigfrids 2009)

Hyvityskoron määrä lasketaan:

$$0,5 \% \times 500\text{€} \times (6\text{pv} / 365) = 4,11\text{€}$$

Tilin saldon ollessa 500€ kuuden päivän ajan se tuottaa hyvityskorkoa 4,11 euroa.

5.7 Velvoitteiden perimisjärjestys

Jotkin suoritukset, kuten arvonlisävero ja työnantajasuoritukset tulee maksaa kuun 12. päivä. Niinpä verohallinto perii kyseiset suoritukset verotililtä aina tietyssä järjestyksessä. Ensimmäisenä peritään arvonlisäverot ja veroille määrättyt

veronkorotukset sekä laiminlyönti- ja myöhästymismaksut, toisena sosiaaliturvamaksut muine maksuineen ja viimeisenä ennakonpidätykset. (Sigfrids 2009)

Verotilin käyttöönotolla on ollut vaikutuksensa myös maksujen kohdentamisen kannalta. Nykyään verovelvollinen itse ei voi vaikuttaa siihen, minkä verotilille kirjatuihin velvoitteistaan hän haluaa maksaa. Suoritusvuorossa oleva maksu määräytyy automaattisesti verotilin perimisjärjestyksen mukaan. (Hallituksen esitys 2008)

5.8 Lisäilmoitus

Asiakkaan lähettäessä virheellisen kausiveroilmoituksen, sitä ei korvata uudella ilmoituksella. Uudet, oikeat tiedot saadaan voimaan, kun verohallinnolle lähetetään lisäilmoitus, jossa korjataan ainoastaan tiedot, jotka ovat muuttuneet ja muutoksen määrät. (Sigfrids 2009)

Lisäilmoituksella lähetetään siis vain niin sanotusti lisää tietoja alkuperäiseen kausiveroilmoitukseen. Tämä menetelmä korvaa vanhan käytännön siinä mielessä, että koko ilmoitusta ei enää lähetetä korjattuna uudestaan.

5.9 Perintätoimet

Asiakkaan jättäessä maksuja suorittamatta verohallinto antaa asiakkaalle huomautuksen maksamattomista maksuista verotilin kautta. Erillistä paperista muistutusta ei siis enää lähetetä vaan ainoastaan sähköinen huomautus. Asiakkaalle lähetetään yhteensä kaksi huomautusta. Tämän jälkeen maksut siirretään perintään, jollei saatavia ole maksettu. Tästäkin tapahtumasta ilmoitetaan ainoastaan verotiliotteella. Verohallinto ei kuitenkaan lähetä huomautuksia enää siinä vaiheessa, jos asiakkaalla on ennestään saatavia perinnässä. Näissä tapauksissa tiliotteella ilmoitetaan ainoastaan päivämäärä, jolloin saatavat siirtyvät perintään, ellei niitä ole tähän päivämäärään mennessä maksettu. Saatavan siirto verotililtä perintään tapahtuu niin, että kyseinen summa viivästyskorkoineen poistetaan verotililtä ja siirretään perittäväksi. Verotilillä tapahtuma näkyy niin, että sinne ilmestyy kyseisen summan suuruinen pano,

jonka tapahtumaselitteessä lukee siirto perittäväksi. Perittäväksi siirtyvät summat tulevat olla suuruudeltaan vähintään 10 euroa. Verohallinnon saatavat ovat suoraan ulosottokelpoisia, eikä niiden perimiseen tarvita erillistä päätöstä. (Verohallinto 2009)

6 VEROTILIN KÄYTTÖÖNOTTO

Aikaisemmin tilitoimiston ja asiakasyrityksen välillä oli niin sanottu heikko tunniste. Verotiliin valmistautumisen aikana oli tarkoitus muuttaa kyseinen heikko tunniste vahvaksi katso -tunnisteeksi.

6.1 Asianhoitajastatushakemus

Tilitoimistossa ensimmäinen vaihe verotiliin valmistautumisessa aloitettiin jo vuonna 2007. Tällöin tilitoimistojen tuli hakea yritykselleen asianhoitajastatus. Asianhoitajastatus myönnettiin toimistoille, jotka olivat taloushallintoliiton jäseniä. Hakemuksen tuli allekirjoittaa henkilö, jolla oli nimenkirjoitusoikeus yrityksessä. Asianhoitajastatushakemuksella haettiin vahvistus siitä, että kyseinen yritys oli laillisesti kelvollinen saamaan valtuutuksen asiakasyritysten sähköisten asiointipalveluiden hoitoon. Vasta kun hakemus oli hyväksytty, oli yrityksellä mahdollisuus siirtyä toiseen vaiheeseen. (Verohallinto 2009)

6.2 Päämiestaulukko

Toisessa vaiheessa yrityksen tuli lähettää verohallinnolle niin kutsuttu päämiestaulukko. Tämä askel tapahtui esimerkkiyrityksessäni jo vuonna 2007. Päämiestaulukko oli yksinkertaisuudessaan Microsoftin excel -taulukko, johon oli koottu tilitoimistojen asiakasyritysten nimet, tiedot, y-tunnukset ja sähköpostiosoitteet. Sekä asianhoitajastatusta että päämiestaulukon hyväksyntää haettiin verohallinnolta sähköisessä muodossa. Kun verohallinto oli hyväksynyt päämiestaulukon, yrityksen ja asiakkaan välille muodostui vahvennettu katso -tunniste. Vahvennetun katso -tunnisteen saaminen antoi tilitoimistoille mahdollisuuden lähettää asiakasyrityksen tietoja verohallinnolle maaliskuun loppuun saakka. Myöhemmin verohallinto muutti ajankohdan 30.6.2010 saakka. Tätä valtuutusmuotoa kutsuttiin myös tilitoimistovaltuutukseksi. (Verohallinto 2010)

6.3 Katso -tunniste

Kolmas vaihe oli katso -tunnisteen haku. Tilitoimisto x menetteli asian kanssa siten, että asiakas itse perusti katso -tunnisteen pääkäyttäjäominaisuudella ja täytti katso -valtuutuksen. Asia eteni niin, että ensin asiakas haki katso -tunnistetta. Verohallinto lähetti sähköpostiviestin asiakkaalle, kun katso -tunniste oli hyväksytty. Tässä vaiheessa ongelmia ilmeni väärien tunnuksien muodossa. Asiakkaiden tuli käyttää katsossa omia henkilökohtaisia pankkitunnuksiaan, mutta sitä vastoin monet yrittivät käyttää haussa oman yrityksen tunnuksia. (Haastattelu 2010).

6.4 Sähköinen valtakirja

Sähköisen asioinnin valtakirja on sopimus, jonka avulla tilitoimisto saa asiakkaaltaan valtuutuksen asiakkaan sähköisten asiointipalveluiden käyttöön. (Verohallinto 2010)

Katso -tunnuksen hyväksynnän jälkeen asiakas teki sähköisesti valtuutuksen tilitoimistoille. Näin sähköiset käyttöoikeudet annettiin sekä tilitoimistolle, mutta ne jäivät myös asiakkaalle itselleen. (Haastattelu 2010)

Sähköisen valtakirjan hyväksymisajaksi oli alun perin asetettu 31 päivää. Käsittelykiireiden ja tilitoimistojen työn helpottamiseksi verohallinto päätti kuitenkin myöhemmin muuttaa hyväksymisajan 90 päiväksi. Helmikuuhun 2010 mennessä sähköisen asioinnin valtakirjoja oli hyväksytty jo yli 80 000 kappaletta. (Talouhallintoliitto 2010)

Asiakkaiden tunnistautuminen Katso -järjestelmään sekä tilitoimistojen Katso -valtuuttaminen oli koettu vaikeaksi ja hankalasti järjestetyksi toimenpiteeksi. Verohallinto ei myöskään ollut tehnyt asiakkailleen ohjeistuksia valtuutuksien hoitamisesta tilitoimistolle, vaan jokainen tilitoimisto joutui laatimaan oman ohjeistuksensa asiakasta varten. Muutama viikko ennen verotilin käyttöönottoa verohallinto muutti tilitoimistovaltuutuksen menettelytapoja. Menettelyn muututtua tilitoimistojen laatimat omat ohjeet asiakkailleen eivät enää olleet paikkansa pitäviä. (Eeva-Liisa Hynynen 2010).

Tähän samaan ongelmaan törmättiin myös kohdeyrityksessäni.

6.5 Asiakastiedote

Alussa tilitoimisto x laati ohjeistuksen asiakkailleen siitä, kuinka heidän tulisi perustaa Katso -tunnus ja antaa tilitoimistolle valtuutus sen käyttöön. Seuraava asiakastiedote on tilitoimisto x:n asiasta laatima, alkuperäinen asiakastiedote. Tiedotteessa viitataan PowerPoint -kuvasarjaan, joka myöskin ohjeistuksen havainnollistamiseksi lähetettiin asiakastiedotteen ohessa asiakkaille. (Liite 4)

ASIAKASTIEDOTE KOSKIEN VEROTILIÄ

Arvoisa asiakas,

Verohallinto muuttaa valvontailmoituksen ilmoituskäytäntöä vuodenvaihteessa. Ilmoituskäytännön muutoksesta johtuen, asiakas joutuu perustamaan KATSO -tunnuksen, jolla asiakas voi antaa tilitoimisto x:lle oikeuden myös jatkossa ilmoittaa kausiveroilmoituksensa (niin sanottu valvontailmoitus). KATSO -tunnuksen avaamalla, asiakas pääsee katsomaan verotilin tapahtumia (arvonlisävero ja työnantajasuoritukset). Verotilipalvelun kautta asiakas voi myös itse ilmoittaa esimerkiksi työnantajasuoritukset. KATSO -tunnusta käyttäessäsi, et enää tarvitse muita ilmoituspalveluja, koska kaikki kausi-ilmoitukset voidaan hoitaa verotilin kautta.

”Vanha ilmoituskäytäntö” toimii tämän hetken tiedon mukaan 30.6.2010 asti (esimerkiksi TYVI). Toki tilitoimisto x yrittää saada kaikki asiakkaat mukaan uuteen ilmoituskäytäntöön niin nopeasti kuin mahdollista. Ohessa ohjeistus siihen, että voimme myös jatkossa ilmoittaa kausi-ilmoitukset sähköisesti.

KATSO -tunnuksen perustaminen ja valtuutuksen myöntäminen tulisi olla tehtynä 23.12.2009 mennessä.

Näin perustat Katso -tunnuksen

- Mene osoitteeseen: <https://yritys.tunnistus.fi>. Valitse kohta ”Haluan perustaa pääkäyttäjän organisaatiolle”. (Kuva 1)
- Valitse tunnustautumistapa, henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla. (Kuva 2)

- Voit varmentaa henkilöllisyytesi henkilökohtaisilla verkkopankkitunnuksilla tai sirullisella henkilökortilla. (Kuva 3)
 - Jos et voi käyttää verkkopankkitunnuksia tai sirullista henkilökorttia, valitse kohta ”Käyn henkilökohtaisesti palvelupisteessä”.
 - Voit varmentaa henkilöllisyytesi esittämällä henkilöllisyystodistuksesi henkilökohtaisesti verohallinnon asiakasrekisteröintipisteessä
- Lue ja hyväksy käyttöehdot. (Kuva 4)
- Syötä pyydetyt tiedot yrityksestäsi ja itsestäsi.
- Keksi 6-10 merkin salasana ja pääkäyttäjän salasana (4x4 merkkiä, esim. 1234 1234 1234 1234) kirjoita ne niille varattuihin kohtiin
- Tulosta salasanalista
- Saat sähköpostiviestin, kun tunnisteesi on aktivoitu.
- Voit käyttää tunnistetta esimerkiksi Verohallinnon, Kelan ja Tullin sähköisissä palveluissa.

Näin myönnet valtuutuksen tilitoimisto x:lle

- Mene osoitteeseen <https://yritys.tunnistus.fi> ja valitse ”Siirry palveluun”
- Valitse kohta ”Haluan hallinnoida Katso -tunnisteeseen liittyviä tietoja ja valtuutuksia”. (Kuva 5)
- Kirjautu käyttäen käyttäjätunnusta, salasanaa ja vaihtuvaa salasanaa (tulostettu perustaessasi Katso -tunnus)
- Valitse navigaatiopalkista (näytön vasen reuna) kohta ”Uusi valtuutus”. (Kuva 6)
- Kirjoita pääkäyttäjän salasana (4x4 merkkiä) sille varattuun kohtaan.
- Valitse, haluatko antaa valtuutuksen toiselle organisaatiolle, valitse y-tunnus ja täytä tilitoimisto x:n y-tunnus 1234567-8. (Kuva 6)
- Kirjoita valtuutuksen voimassaoloaika (jos jätät tyhjäksi, valtuutus voimassa toistaiseksi) ja valitse valtuutuksen sisältyvät roolit listalta (Kuva 6)

Jos asiakas haluaa antaa tilitoimistolle kaikki valtuutukset, valitse seuraavat roolit:

KELA - kaikki

VERO - kaikki

FINNVERA - kaikki

YLEINEN - kaikki

Suosittelavaa olisi antaa tilitoimistolle rooli VERO - kaikki, koska tulevaisuudessa siirrytään varmasti ilmoittamaan yrityksen vuosi-veroilmoitukset sähköisesti.

Jos asiakas itse laskee palkat, tarvitaan vähintään seuraava rooli, että saadaan ilmoitettua maksettavan arvonlisäveron määrä sähköisesti:

VERO - Arvonlisävero

Jos tilitoimisto x hoitaa sekä kirjanpidon että palkanlaskennan, vähintään seuraavat roolit tarvitaan, jotta saadaan lähetettyä kausi-ilmoitus sähköisesti:

VERO - Arvonlisävero

VERO - Työnantajasuoritukset

Jos asiakas haluaa että tilitoimisto pääsee katsomaan verotili-otetta, asiakkaan on annettava rooli:

VERO - verotili (suositeltavaa)

Kuva 7: esimerkki siitä, kun tilitoimistolle on annettu rooli VERO - kaikki.

- Valitse ”Myönnä”. Myönnetty valtuutus on heti voimassa, kun tilitoimisto on vastaanottanut sen KATSO -palvelusta.

Yllä oleva ohje kuvasarjoineen oli siis alkuperäinen ohje, jonka tilitoimisto x toimitti asiakkailleen. Sen jälkeen, kun verohallinto päivitti sivunsa, järjestelmä muuttui hieman.

Verohallinnon päivityksen jälkeen Katso -tunnuksen perustamiseen ja valtuutuksen tekoon liittyvien sivujen ulkoasu muuttui, jolloin tilitoimiston käyttämä PowerPoint -kuvasarja ei enää ollut paikkansa pitävä. Nykyään uusille asiakkaille lähetetään hieman suppeampi asiakastiedote. Lisäksi asiakkaan ohjeistukseen käytetään verohallinnon sivuilta saatavia ohjeita. (Haastattelu 2010).

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Verotilin käyttöönotto opinnäytetyön aiheena tuntui alusta alkaen hyvältä idealta. Aihe kiinnosti minua alusta alkaen, joten päätös tehdä opinnäytetyö aiheesta tuli nopeasti. Samalla kun päätin opinnäytetyön aiheen, päätin myös tarkastella sitä tilitoimiston näkökulmasta. Tämä oli luonnollinen valinta, koska itsekin tilitoimistossa työskentelevänä tilitoimiston näkökulma oli myös osaksi oma näkökantani. Aiheen valinnan ja rajauksen tehtyäni aloin suunnitella, kuinka tulisin toteuttamaan tutkimuksen.

7.1 Tutkimusympäristö

Tilitoimisto x:n asiakaskuntaan kuuluu noin 400 yritystä. Näistä yrityksistä suurin osa, eli yli puolet, toimivat elinkeinonharjoittajina. Tämä johtuu siitä, että yritys on erikoistunut tiettyyn elinkeinonharjoittajina toimivaan ammattikuntaan. Tästä erikoistumisesta johtuen tilitoimistolla on asiakkaita ympäri Suomea. Tästä johtuen myös myöhemmin tekstissä esitettävät tulokset kertovat suurimmalta osalta siitä, kuinka verotili on toiminut elinkeinonharjoittajina toimivien asiakkaiden kanssa. Loput tilitoimiston asiakkaista ovat eri yritysmuotoisia pieniä ja keskisuuria yrityksiä, jotka toimivat hyvin erilaisilla ammattialoilla, laidasta laitaan.

Tilitoimistossa työskentelee noin 20 työntekijää, joista neljäsosa palkanlaskijoina ja loput kirjanpitäjinä. Työntekijöiden pysyvyys talossa on hyvää luokkaa ja yleinen keski-ikä talossa työskentelylle onkin noin 10 vuotta. Näin ollen sanoisinkin, että kyselyyn vastaajat ovat kaikki alansa ammattilaisia. Kaikki ovatkin tottuneet työskentelemään niin sanotusti vanhan järjestelmän kanssa ja ovat varmasti oppineet tuntemaan sen hyvät ja huonot puolet. Näin myös kyselyn tulokset tulevat mielestäni osoittamaan hyvin sen, minkä tilitoimiston työntekijät ovat verotilin ansiosta katsoneet vieneen menetelmiä parempaan ja minkä huonompaan suuntaan.

7.2 Kohderyhmä ja ryhmän raja

Tutkimuskyselyn kohteena olivat siis kaikki tilitoimistossa työskentelevät kirjanpitäjät. Kaikki työntekijät vastasivat tekemääni kyselyyn. Tilitoimiston työntekijöistä enemmistö on iältään keski-ikäisiä. Heistä suurin osa on koulutukseltaan merkonomeja. Päätin rajata kyselyn niin, että se kohdistui ainoastaan tilitoimistossa kirjanpitäjinä työskenteleville henkilöille. Palkanlaskijoina toimistossa työskentelevät kertoivat, että eivät olleet juurikaan työskennelleet verotilin kanssa. Tästä syystä katsoin parhaaksi jättää tämän osa-alueen tutkimatta, koska en uskonut sen tuovan lisäarvoa työlleni.

7.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmien valinnassa oli tärkeintä se, kuinka saisin parhaiten kerättyä tietoa kohderyhmältä niin, että kaikista oleellisimmat tulokset tulisivat esiin. Päädyin lopulta toteuttamaan tutkimuksen laadullisella kyselylomakkeella (liite 3). Laadullisen tutkimuksesta teki se, kuinka kyselyssä esittämäni kysymykset oli muotoiltu ja kuinka toivoin niihin vastattavan. Pysin painottamaan tutkimusryhmälle, että työni oli laadullinen tutkimus ja että heiltä keräämäni tieto oli arvokasta varsinkin, kun sain heiltä omakohtaisia ja yksityiskohtaisia tietoja käyttöönoton ongelmista. Arvelin, että saisin kerättyä kohderyhmältä parhaiten tietoa, kun toteutin aineiston keräyksen tällä menetelmällä. Menetelmä oli hyvä myös siltä kannalta, että kaikki vastaajat saivat miettiä vastauksiaan rauhassa ennen kuin vastasivat niihin.

Kyselylomakkeiden lisäksi toteutin kohderyhmässä kolme yksityiskohtaisempaa haastattelua. Kaikki haastattelut tein aiheista, jotka eivät olleet minulle ennestään kovinkaan tuttuja. Yksi haastatteluista koski tapoja ja käytäntöjä kuinka tilitoimistossa oli toimittu ennen kuin verotilijärjestelmä oli otettu käyttöön. Toisessa haastattelussa perehdyin siihen, kuinka tilitoimisto oli saatu valtuutettua käyttämään asiakkaidensa verotilejä. Tämä prosessi oli mielestäni aika hankala ja monimutkainen, joten haastattelun avulla koen saaneeni aiheesta irti enemmän kuin teoriasta. Kolmas haastatteluista käsitteli lähinnä verotilin perintäjärjestelmää ja sen kanssa ilmenneitä ongelmia. Nämä haastattelut antoivat paljon taustatietoa

verotilistä ja auttoivat minua ymmärtämään paremmin kokonaiskuvaa ja muutoksia, joita verotilin käyttöönotto oli tuonut mukanaan.

7.4 Kyselylomake ja haastattelut

Kun tutkimuksen kohderyhmä oli selvillä, oli aika siirtyä suunnittelemaan heille tehtävää kyselylomaketta. Ennen lomakkeen laatimista, olin työskennellyt aiheen parissa jo useamman kuukauden. Tänä aikana oli mieleeni tullut jo runsaasti kysymyksiä, joita halusin kohderyhmältä kysyä. Myös haastattelujen kautta sain ajatuksia monista aiheista, jotka lopulta päätyivät kyselylomakkeelle. Halusin kyselyn mahtuvan kahdelle A4 -arkille vastausriveineen, jotta vastaajien mielenkiinto kysymyksiä kohtaan ei hiipuisi liian pitkän kyselyn takia. Lopulliselle kyselylomakkeelle päätyi lopulta 11 kysymystä. Näistä osa sisälsi useamman kysymyksen, joskin samankaltaisesta aihepiiristä. Kyselyn aloitin yleisillä kysymyksillä verotilistä ja siitä saaduista mielikuvista. Näiden jälkeen jatkoin kysymällä aihealueista, joissa olin kuullut olleen ongelmia verotilin käyttöönoton alkuaikoina. Kysymykset muotoilin niin, jotta niihin oli hankala vastata lyhyesti. Laadullisen tutkimuksen perusideana kuitenkin oli kerätä mahdollisimman paljon tietoa.

Haastattelujen runkona en varsinaisesti käyttänyt mitään kyselypohjaa. Kaikki haastattelut olivat hyvin erilaisia ja niissä käsiteltiin eri aihepiirejä. Ne olivat lähinnä syventäviä katsauksia eri verotilin aihealueisiin ja niiden mukanaan tuoma tieto oli sellaista, johon en aiemmin ollut päässyt perehtymään. Niinpä haastateltavan kertoma tieto aiheesta määräsi haastattelun kulun ja sen, mitä kysymyksiä heille samalla esitin.

7.5 Aineiston keruu

Kerroin yleisesti tutkimuksestani sekä kyselystä tilitoimistossa, koko henkilökunnan ollessa koolla. Tämän jälkeen lähetin kyselylomakkeen henkilökunnalle sähköpostitse. Mukana lähetin myös saatekirjeen, jossa muun muassa vielä painotin kyselyn tärkeyttä tutkimukselle. Toivoin vastauksiin vastattavan koneella kirjoitettuna, tulosten läpikäymisen helpottamiseksi ja väärinymmärrysten välttämiseksi. Päätin toteuttaa kyselyn nimettömästi. Päädyin

tähän ratkaisuun, koska en halunnut vastaajien arkailevan kertomansa tiedon suhteen siitä syystä, että vastaaja olisi ollut tunnistettavissa. Samasta syystä myös koneella kirjoitettu vastauslomake oli hyvä ratkaisu. Vastausaikaa annoin noin kaksi viikkoa. Kyselyt palautettiin minulle paperisena versiona.

7.6 Aineiston laatu

Kuten jo aiemmin mainitsin, mielestäni tutkimukseni luonteeseen sopi toteuttaa tiedon haku kyselylomakkeella. Kysymyksien asettelu oli laadittu niin, jotta niihin toivottiin vastausta kokonaisuudessaan lausein. Samoin myös mainitsin kohderyhmälle useaan otteeseen, että laadulliset vastaukset olivat suotavia. Tämä mielestäni oli hyvä asettelu. Kuten tulokset osoittavat, tietoa tuli kyselyiden kautta runsaasti.

Aineiston luotettavuus on myös mielestäni hyvällä tasolla. Epäselvyyksiä ei vastausten kanssa ollut, koska ongelmat ja perustelut oli hyvin esitettyjä. Vastaukset olivat omakohtaisia ja yksilöllisiä. Kaikki tutkimuksessa esitetyt tulokset olivat tapahtuneet vastaajille ja he kertoivat niistä omin sanoin. Yritys, jonka työntekijöille kyselyn tein, on alallansa arvostettu tilitoimisto. Mielestäni tästä syystä tutkimuksen tulokset ovat erittäin luotettavia. Toinen syy luotettavuuteen on, että siellä työskentelevät ihmiset ovat alansa ammattilaisia.

8 TULOKSET

Verotilin käyttöönoton tutkimusaineiston keräsin haastatteluilla sekä kyselylomakkeilla. Haastatteluja tein yhteensä kolme kappaletta. Haastateltavat olivat kaikki olleet verotilin kanssa tekemisissä käyttöönoton eri vaiheissa, joten heiltä sain haastattelemalla tietoa syvemmin verotilin eri osa-alueista. Parin sivun mittaisen kyselylomakkeen lähetin tilitoimisto x:ssä yhteensä neljälletoista kirjanpitäjälle. Vastauksia sain yhteensä kolmetoista kappaletta.

8.1 Mielenpitoet verotilistä

Ensimmäisenä vastaajat saivat kertoa omia kokemuksiaan ja mielenpitoitään verotilistä. Yleisin vastaus oli, että verotili oli koettu hyväksi ratkaisuksi. Hyvän puolena nähtiin muun muassa se, että verotili oli aina reaaliaikainen ja kaikki maksut ja muut tapahtumat tulivat tiliotteiden kautta tietoon myös kirjanpitäjille. Paperien pyörittely oli vastaajien mielestä vähentynyt. Myös kommunikoinnin verohallinnon kanssa koettiin verotilin kautta muuttuneen helpommaksi. Yleinen kanta oli, että silloin kun asiakas hoitaa asiansa ja maksunsa hyvin, myös verotili on toimiva ratkaisu. Kuitenkaan juuri asiansa hyvin hoitavilla asiakkailla sitä ei välttämättä koettu tarpeelliseksi. Huonona puolena nähtiin asiakkaat, jotka eivät hoida maksujaan niin tarkasti. Näiden asiakkaiden kohdalla tiliotteiden kerrottiin vaikuttavan usein sekavalta. Myös verohallinnon asettamien maksujen, esimerkiksi myöhästymismaksujen nähtiin olevan turhan suuria. Kaiken kaikkiaan kolme neljäsosa vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että verotili on helpottanut asiakkaiden maksujen selvittelyä.

8.2 Verotilin hyödyt ja haitat

Verotilin suurimmaksi hyödyksi koettiin juuri sen reaaliaikaisuus. Verotilin kautta oli helppo tarkastaa esimerkiksi se, että kausiveroilmoitus oli varmasti vastaanotettu ja rekisteröity. Kausiveroilmoituksen tekemisen ja sen lähettämisen koettiin myös helpottuneen. Myös asiakkaalle aiheutuvat sanktiot, kuten viivästyskorot, olivat helposti luettavissa verotiliotteelta. Tämä oli selkeä parannus vanhaan tapaan, kun kirjanpitäjä ei yleensä ollut edes tietoinen siitä,

mitä maksuja asiakkaalle oli kertynyt. Hyödylliseksi koettiin myös se, että kirjanpitäjä sai verotilipalveluun omat tunnukset, joiden avulla hän pystyi tarkastamaan miten verohallinto oli maksuja perinyt. Tämän avulla kirjanpitäjä pystyi tarkastamaan ja tarvittaessa myös kertomaan asiakkaalleen, jos jotain maksuja puuttui. Tämä koettiin hyväksi varsinkin maksuvaikeuksissa olevien asiakkaiden kohdalla, jotta pystyttiin seuraamaan, mitkä maksut kulloinkin tuli suoritetuksi. Kolmasosa vastaajista löysi verotilistä enemmän huonoja puolia. Osa ei kokenut saaneensa verotilistä mitään lisäarvoa työhönsä. Verotilin ylläpidon koettiin aiheuttavan vain ylimääräisiä kirjauksia kirjanpitoon. Lisäksi lisäkirjauksia aiheutui viivästys- ja hyvityskorkojen kirjaamisesta.

8.3 Ongelmat palautusten ja hyvitysten kanssa

Vastaajilla oli ilmennyt monenlaisia erilaisia ongelmia verotilin palautusten ja hyvitysten kanssa. Tuloksissa haluan ottaa esimerkiksi muutamia niistä.

Ongelma 1: Asiakas oli maksanut arvonlisäveron verotilille. Vähän ennen tätä hänelle oli kuitenkin palautettu edellisen kuukauden negatiivinen arvonlisävero. Oletetaan että negatiivinen ja maksettava arvonlisävero olisi ollut suunnilleen samaa luokkaa, esimerkiksi 1000 euroa. Palautus on siis saapunut verotilille ensimmäisenä, mutta se ei ollut vielä ehtinyt siirtyä asiakkaan osoittamalle tilille. Niinpä verohallinto kuittaa uuden maksettavan arvonlisäveron ensin palautuksen määrästä ja tilille jäävä saldo (1000 euroa) ei palaudu asiakkaan tilille, koska hän on sen itse maksanut. Asiakkaan halutessa rahan takaisin omaan käyttöön tulee hänen ottaa yhteyttä verohallintoon. Muussa tapauksessa raha on verotilillä siihen asti, kunnes asiakkaalla seuraavaksi tulee maksettavaa arvonlisäveroa. Asiakkaalla ei ollut palkallisia ja hän käytti verotiliä ainoastaan arvonlisäveron maksuun.

Ongelma 2: Ensimmäinen ongelma on hoitunut yhtä huonosti myös toisinpäin. Jotkut asiakkaat ovat jättäneet kuukausittaisia arvonlisävero- ja työnantajasuoritusmaksuja maksamatta, koska heille on ollut tulossa arvonlisäveronpalautusta. Palautus ei ole kuitenkaan saapunut ajoissa ja näin ollen asiakkaan verotilin saldo on mennyt negatiiviseksi ja häneltä on peritty lisäksi viivästyskorkoja negatiivisesta saldosta.

Ongelma 3: Muutamalla asiakkaalla oli sattunut sekaannuksia, kun tiedonannosta huolimatta he olivat maksaneet vuodelle 2009 kuuluneita maksuja verotilille. Yleisesti asiakas oli näissä tilanteissa maksanut verotilille joulukuun 2009 arvonnisäveron.

Ongelma 4: Asiakkaat eivät olleet ainoita, jotka sotkivat vuoden 2009 maksuja verotiliin, myös verohallinto teki niin. Eräälle asiakkaalle oli sattunut niin, että verohallinto oli siirtänyt hänen marraskuulta 2009 kertyneen arvonnisäveromaksunsa verotilille. Asiakas oli maksanut maksun vanhalle tilinumerolle, joten suoritus ei näkynyt verotilillä. Näin ollen verohallinto oli alkanut perimään kyseistä maksua uudelleen varoista, joita verotilille oli siirretty tulevia maksuja varten. Asia saatiin selvitettyä vasta, kun asiakas itse otti yhteyttä verohallintoon. Sillä aikaa kuitenkin kaikki tulevat maksut olivat jo menneet sekaisin ja verotililtä oli veloitettu monta kertaa erilaisia viivästyskorkoja.

Kysyin vastaajilta myös, ovatko he pyytäneet verohallinnolta hyvityksiä johtuen virheistä, joita verohallinto on käyttöönoton aikana tehnyt. Suurin osa vastaajista ei ollut, koska siihen ei ollut tarvetta. Muutamia ongelmia oli kuitenkin ollut. Esimerkiksi muutamien asiakkaiden kohdalla kausiveroilmoitus oli lähetetty verohallinnolle sähköisesti, mutta verotilille asti se ei ollut koskaan päässyt.

8.4 Sähköisten palveluiden toimivuus ja verohallinnon tavoitettavuus

Tässä kohdassa kysyin vastaajilta erityisesti sitä, kuinka he olivat kokeneet verotilin toimineen alkuvuodesta, eli käyttöönoton alussa. Yleisimmin kirjanpitäjät olivat ottaneet verohallintoon yhteyttä puhelimitse, kun jokin verotiliin liittyvä asia oli kaivannut korjaamista. Verohallinnon puhelinjonotusajat oli kuitenkin alkuvuonna koettu aika pitkiksi. Vastaajat olivat eri mieltä verohallinnolta saamastaan palvelusta. Yksi vastaajista koki, että verohallinto ei osannut vastata esitettyihin kysymyksiin, kuten valtuutuksien antamiseen. Toinen taas koki verohallinnolta saamansa palvelun ja neuvot hyödyllisiksi.

Verotoimistoista neuvontaa hakevia asiakkaita oli vastaajien mukaan käännytetty ovelta ja pyydetty ottamaan yhteyttä tilitoimistonsa kautta.

Verohallinnon sähköisten palveluiden toimivuuden kanssa oli tässäkin kyselyssä vastaajien välillä jonkin verran hajontaa. Osa kertoi niiden toimineen ihan hyvin. Toinen osa taas katsoi palveluiden ruuhkautuneen todella pahasti alkuvuodesta. Yhteyksien toimivuudessa kerrottiin olleen paljon ongelmia ja yhteyden kerrottiin olleen poikki useaan otteeseen. Yhteys oli ollut pois toiminnasta vaihtelevasti muutamista tunteista useampaan päivään. Vastaajat kertoivat tällöin lähettäneensä valvontailmoituksia vanhan järjestelmän mukaan.

Myös itse verotiliin kirjautumisessa muisteltiin olleen ongelmia. Verotiliin ei ollut alkuaikoina päässyt sisälle, eikä tarkkailemaan verotilin tapahtumia.

8.5 Asiakasneuvonta

Kyselyssä halusin selvittää, kuinka paljon ja minkälaista työtä verotilin käyttöönotto on aiheuttanut tilitoimistolle.

Tilitoimisto x tiedotti vuodenvaihteessa asiakkailleen yleisesti verotilin tulosta ja sen vaikutuksista. Tämän lisäksi vastaajat arvioivat antaneensa neuvontaa verotiliin liittyen keskimäärin neljäsosalle asiakkaistaan. Suurin osa kyselyistä liittyi verotilin käyttöön johtaviin sähköisiin toimintoihin, kuten katso -tunnisteisiin ja valtuutuksiin. Vastaajat kertoivat itse tehneensä asiakkaille ohjeistukset tilitoimistovaltuutuksen tekoon, koska verohallinto ei ollut antanut ohjeita niitä varten. Verohallinnon palvelimen kerrottiin kuormittuneen liiaksi kaikkien eri sähköisten tapahtumien vuoksi, jonka johdosta se oli lakannut toimimasta.

8.6 Perintäjärjestelmä

Verotilin perintäjärjestelmä tyrmättiin vastauslomakkeissa aika jyrkästi. Lähestulkoon kaikki vastaajat, jotka olivat asiakkaidensa puolesta joutuneet perintä-asioita selvittämään, eivät pitäneet sitä hyvänä menetelmänä. Se koettiin muun muassa liian koneellistettuna, jolloin virheille ei jäänyt varaa ja sotkujen selvittely oli todella hankalaa. Sotkujen selvittelyä tuntui vaikeuttavan myös se, että joidenkin asiakkaiden kohdalla verohallinto peri maksamatta jääneitä suorituksia suoraan verotililtä. Kyseiset suoritukset olisivat tuolloin jo siirtyneet

perintään ja asiakas oli maksanut ne perinnän kautta. Näin sama summa tuli maksettua kahteen kertaan.

8.7 Parannusehdotuksia

Vastaajat saivat myös itse ehdottaa, mitä parannettavaa he toivoisivat verotiliin. Parannusehdotuksia tulikin monia, joten halusin ottaa kaikki esimerkit mukaan, jotta lukija saisi oikeanlaisen käsityksen siitä, mihin verotilin toimintoihin vastaajat kaiken kaikkiaan toivoivat muutoksia.

- Perintäjärjestelmään toivottiin muutoksia. Yksi hyvä esimerkki oli, että kaikki verotililtä perintään siirretyt suoritukset näkyisivät verotilillä erillisenä listana, jotta niitä seuraava saisi helpommin tiedon perinnässä olevista maksuista.
- Muutamien senttien suuruiset korkomaksut koettiin turhiksi kokonaisuuden kannalta.
- Myös oma-aloitteisesti verotilille pantujen maksujen toivottiin palautuvan jos asiakas oli määritellyt palautusrajan.
- Verohallinnolta toivottiin selkeämpää käsittelyä palautusten kanssa, jotta myös asiakas saisi tiedon milloin hän saa palautuksen käyttöönsä.
- Verotiliotetta toivottiin muutettavan kuukauden ensimmäisestä päivästä kuukauden viimeiseen päivään saakka niin, jotta se täsmäisi muun muassa kuukausittaisen kirjanpidon kanssa.
- Kausiveroilmoitusten viimeinen sähköinen ilmoituspäivä on nykyään 12. päivä, eli se on aikaistunut entisestä käytännöstä 3 päivää. Tämän koettiin kiristäneen työtahtia entisestä.
- Verotilin tapahtumiin toivottiin nopeampia päivityksiä, jotta asiakas saisi tilin oikean tilanteen nopeammin tietoonsa.
- Verotilin käyttöönoton toisen vaiheen toivottiin etenevän, jotta esimerkiksi ennakkoerot saataisiin maksaa samalle tilille.

- Maksut haluttiin saada kohdistaa tietyille tapahtumille.
- Verotilin saldo toivottiin näkyville heti etusivulle verotilipalvelussa, jotta koko asiakaslistan voisi tarkastaa heti kerralla onko jonkun tilin saldo miinuksella.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Työ- ja elinkeinoministeriön tekemä selvitys yrityksille aiheutuvasta hallinnollisesta taakasta tehtiin suurelta osalta käyttämällä tutkimusaineistona virkamiesten käsitystä asiasta. Kuten aikaisemmin tekstissä käsiteltiin, lähes koko Suomen yrityskanta muodostuu pienyrityksistä. Toimintaehdotuksessa kyllä tiedostettiin se, että hallinnollisen taakan vähentäminen auttaisi eniten pienyrityksiä, muttei ehkä kuitenkaan sitä, mitä se käytännössä tarkoittaisi yritysten kannalta. Toimintaehdotuksessa ei ollut huomioitu sitä, että suurin osa Suomen pienyrityksistä ei hoida itse kirjanpitoaan ja veroasioita vaan niitä varten on erikseen palkattu tilitoimisto.

Mielestäni verohallinnon ohjeet verotilijärjestelmästä ovat kokonaisuudessaan olleet hieman sekavia. Alussa verohallinto muutti ohjeitaan jonkin verran, mikä aiheutti epätietämättömyyttä sen käyttäjille. Myös verohallinto itse ei osannut tuolloin vastata kysymyksiin, joita sille verotiliin liittyen esitettiin.

Haluan tuoda mukaan myös omia johtopäätöksiä ja tuntemuksia liittyen kyselyssä ilmenneisiin tuloksiin. Seuraavassa vastaan jokaiseen edellisessä kappaleessa esittämäni tulokseen kohta kohdalta:

1. Uskoisin, että vaikeimpien asiakkaiden tiliotteet vaikuttivat sekavilta, koska maksuilla on oma perimisjärjestyksensä.
2. Tässäkin kysymyksessä tuli mielestäni selkeästi esille ero asiakkaiden välillä. Uskoisin, että vastaajat, jotka eivät nähneet verotilissä juurikaan hyviä puolia, olivat luultavasti tekemisissä hyvin maksunsa hoitavien asiakkaiden kanssa. Itsekin näitä hyvin asioitaan hoitavien asiakkaiden kirjanpitoa tehneenä olen samaa mieltä siitä, että heille verotili ei ole yhtä hyödyllinen. Haittaa siitä on kyllä juuri siinä mielessä, että se aiheuttaa kuukausikirjanpidossa muutaman ylimääräisen kirjauksen. Mielestäni kuitenkin tämä pieni haitta ei ole vertailtavissa siihen hyötyyn, jonka verotilistä saa huonosti asiansa hoitavien asiakkaiden kanssa.

Tilitoimisto x:n asiakasyrityksien keskimääräinen viivästys- tai hyvityskorko oli muutamista kymmenistä senteistä muutamiin euroihin kuukausitasolla. Yritysmaailmassa niin pienet summat eivät vaikuta juuri mihinkään ja siksi ehkä osa vastaajistakin koki, että niiden kirjaaminen oli turhaa työtä.

3. Kirjanpitäjillä oli ollut monenlaisia erilaisia ongelmia palautusten ja hyvitysten kanssa. Varsinkin esimerkeissä olevia ongelmia oli sattunut monen asiakkaille. Monet näistä ongelmista olivat tapahtuneet alkuvuodesta, mikä mielestäni selkeästi osoittaa sen, että verohallinnolla on ilmennyt monia erilaisia ongelmia varsinkin käyttöönoton alussa.

Asiakkaat olivat olleet tyytymättömiä siihen, että verohallinnon maksut, esimerkiksi myöhästymismaksut olivat olleet korkeat. Mielestäni tämä on sinänsä ihan aiheellista. Verohallinto on itsekin tehnyt virheitä, joista se kuitenkin ei ole tehnyt hyvitystä asiakkaalle. Se on ainoastaan palauttanut korkoja ja muita maksuja, joita se on aikaisemmin aiheettomasti asiakkaalta perinyt. Sen sijaan, jos asiakas tekee virheen, hän joutuu siitä maksamaan korkojen kera.

Ongelma 1: Asiakkaan tarkoituksena ei ollut jättää verotilille saldoa. Saldo kuitenkin jäi tilille, koska asiakkaalla ei ollut tietoa koska palautus maksetaan hänelle takaisin. Sinänsä mielestäni parempi vaihtoehto olisi, jos palautukset siirrettäisiin automaattisesti suoraan asiakkaan tilille. Tapauksissa, joissa asiakkaat eivät halua jättää rahojaan verotilille vaan tarvitsevat ne heti käyttöönsä, olisi helpompaa, jos tällaisilta päällekkäismaksuilta voitaisiin vältyä. Ongelma tästä muodostuu siksi, että asiakas ei voi tietää, koska hän saa palautuksen käyttöönsä. Verohallinnon käsittelyaika palautusten kanssa vaihtelee kiireestä riippuen. Tällä hetkellä ainut vaihtoehto asiakkaalle on käydä joka kerta tarkistamassa verotilin saldo ennen kuin hän maksaa tilille maksuja.

Ongelma 2: Asiakkaalleni sattui vastaavanlainen tapaus, kun hän odotti arvonlisäveron palautusta. Palautus oli kertynyt alkuvuodelta ja se maksettiin hänelle lopulta vasta keväällä, useita kuukausia myöhässä. Verohallinnon selitys tälle oli, että se oli aikonut pyytää lisätietoja palautuksen suuruuden takia.

Pyyntöä lisätiedoista ei tilitoimistolle kuitenkaan saapunut, ja asiakas ihmetteli miksei hän saanut palautuksiaan.

Ongelma 3: Tämä kolmas ongelma ei sinänsä ollut verohallinnosta johtuvainen. Enemmänkin ongelma johtui asiakkaiden tietämättömyydestä ja siitä, ettei ohjeita ollut ehkä ymmärretty ihan oikein. Verohallinto ilmoitti mielestäni hyvin vuodenvaihteessa ja jo paljon ennenkin sitä, että verotilin kautta maksetaan ainoastaan vuodelle 2010 ja siitä eteenpäin kuuluvia menoja.

Ongelma 4: Vastaavanlaisia ongelmia on sattunut useampiakin. Tyypillistä niille on aina se, että jokin suoritus jää kuittaamatta. Asiakas on voinut toimia tilanteessa aivan oikein, kuten esimerkissäkin hän oli mielestäni toiminut. Kuitenkin jos yksi maksu välissä ei ole kuittaantunut oikein, sen jälkeen kaikki sen jälkeenkin tulevat maksut kuittaantuvat väärin. Tilitoimistoille varsinkin tällaiset väärät tapahtumat aiheuttavat rutkasti turhaa työtä. Ensimmäkin tapauksen selvittämiseen kuluu aikaa. Sen lisäksi kirjanpitäjä joutuu olemaan yhteydessä verohallintoon, välillä useastikin, saadakseen tilanteen korjattua. Useissa tällaisissa tapauksissa erilaisia viivästyskorjoja veloitetaan tililtä useasti ja kirjanpitäjän tulee ensin kirjata kaikki nämä tapahtumat kirjanpitoon, jotta hän saa verotilin saldon täsmäytettyä. Sen jälkeen, kun korjaus tehdään, verohallinto yleensä palauttaa yksi kerrallaan kaikki maksetut viivästyskorot asiakkaan tilille. Kirjanpitäjän tulee siis kirjata nämä tapahtumat tuplasti saadakseen kuitattua ne pois kirjanpidosta.

Tämä ongelma syntyy siitä, että verotilillä vallitsee perimisjärjestys eri maksujen välillä. Lähes kaikki omatkin asiakkaani maksavat verotilille kuukausittain kaksi summaa. Toinen summa on samansuuruinen kuin maksettava arvonlisävero ja toinen sama kuin työnantajasuoritukset. Näitä summia ei voi kuitenkaan perimisjärjestyksen takia kohdentaa tapahtumille, joita niillä halutaan maksaa. Mielestäni verotilillä voitaisiin välttää aiheettomien korkojen suuntaan ja toiseen seilaaminen, jos maksut olisi mahdollista kohdentaa.

Kausiveroilmoituksia oli kadonnut jonkin verran, luultavasti sähköisten tiedonsiirto-ongelmien takia. Näistä ei verohallinto kuitenkaan hyvittänyt

asiakasta sen kummemmin, vaikkakin vika oli heidän järjestelmänsä toimivuudessa.

4. Mielestäni oli hämmästyttävää huomata, kuinka erilaista palvelua vastaajat kokivat verohallinnon suunnalta saaneensa. Oikeastaan tämä osoittaa hyvin sen, että palvelu saattoi olla hyvinkin eritasoista, riippuen siitä kuka puhelimeen vastasi.

Kolmen Turkulaisen tilitoimiston keulahahmoa oli haastateltu keväällä 2010 ja he olivat kertoneet mielipiteitään verotilistä. Yksi haastatelluista totesi, että verohallinnosta oli vaikeaa saada asiantuntevaa henkilöä kiinni. Samoin myös ongelmatilanteissa verohallinto ei ottanut vastuuta järjestelmästänsä. (Hynynen 2010)

5. Asiakkaat tuntuivat kokeneen verotilin perustamisen vaikeana asiana ja turvautuivat sen tiimoilta tilitoimiston palveluihin. Tilitoimisto x:n tavoitteena oli saada käyttöoikeudet verotiliin, mutta myös pitää ne asiakkaalla itsellään. Käyttöoikeuden ollessa pelkästään tilitoimistolla, olisi se tarkoittanut sitä, että kirjanpitäjät olisivat joutuneet valvomaan jatkuvasti kaikkien asiakkaidensa verotilin tilannetta. Tilitoimiston taakan vähentämiseksi parempi vaihtoehto on, että oikeudet pysyvät myös asiakkaalla. Tätä varten asiakkaiden täytyi kuitenkin käydä läpi vaiheikas katso -tunnisteiden haku ja sähköisten valtuutuksien anto tilitoimistolle. Jo itse valtuutuksien antamiseksi asiakas tarvitsi tilitoimistoltaan neuvontaa. Sen lisäksi verohallinnolla oli jonkin verran ongelmia järjestelmän toimivuuden kanssa.

6. Verohallinto on ilmoittanut aikovansa tulevaisuudessa kehittää perintäjärjestelmänsä. Uskoisin, että he ovat itsekin tiedostaneet, että tällä hetkellä käytössä oleva menetelmä ei ole ehkä ollut niin toimiva. Hallituksen verotililaki -esityksessä esitettiin perintäjärjestelmän kehittäminen verotilijärjestelmän käyttöönoton kolmanneksi vaiheeksi. Näin ollen olettaisinkin, että nykyinen perintäjärjestelmä on ollut vain väliaikainen ratkaisu uudelle, kehitteillä olevalle menetelmälle.

7. Parannusehdotuksia vastaajilta tuli useita ja mielestäni ne olivat hyviä ja käytännöllisiä. Yhdyn oikeastaan kaikkiin edellä kappaleessa 6 mainittuihin parannusehdotuksiin. Verotili otettiin käyttöön lopulta aika tiukassa aikataulussa ja ehkä verohallinnon olisi kannattanut käyttää hieman enemmän aikaa sen testaamiseen ja parantamiseen ennen kuin se otettiin kaikkien yritysten käyttöön.

Eräässä tutkimuksessa oli myös annettu verohallinnolle raippaa aika isolla kädellä. Verotili oli otettu käyttöön ennaikaisesti ja testaamattomana. Ohjelma ei ollut toiminut niin kuin sen olisi pitänyt. Järjestelmä oli keskeneräinen ja sen käyttöönotto tapahtui keväällä, joka tunnetusti on tilitoimistojen kannalta vuoden kiireisintä aikaa. Asiakkaat olivat joutuneet maksamaan verohallinnon kokeilun virheet omasta pussistaan. (Hynynen 2010)

Kaiken kaikkiaan tulokset toivat mielestäni hyvin esiin sen, mitä kyselyillä pyrin tutkimaan. Konkreettisia ongelmia ilmeni ja vastaajat kertoivat näistä avoimesti. Mielestäni suurin ero omani ja muiden verotilistä tehtyjen opinnäytetöiden kohdalla oli juuri se, että omassa tutkimuksessani tutkin näitä ongelmakohtia ja pyrin analysoimaan niitä. Tutkimukseni toi esiin verotilin käyttöönoton ongelmat yksityiskohtaisemmin ja avasi lukijalle kohtia joihin tilitoimistossa ei oltu tyytyväisiä.

10 VEROTILIN TAVOITTEET TULEVAISUUDESSA

Veroviranomaisten mukaan verotilin ensi vaiheen tavoitteena oli perustaa verotilijärjestelmä, joka muuttaisi ensisijaisesti oma-aloitteisten verojen maksamista ja palautusta. Tämä ei kuitenkaan ollut verotilin ainoa tehtävä. Verotilillä tuomisella oli muitakin tavoitteita, joihin aiottiin siirtyä vaiheittain.

Verohallinnon toisen vaiheen tavoitteena on siirtää myös ennakko-, tulo-, kiinteistö-, perintö- ja lahjaveron maksut, metsänhoitomaksu ja varainsiirtovero verojärjestelmän piiriin. Lopullinen tavoite siis olisi, että kaikki verolajit kulkevat verotilin kautta. Myös tavallinen palkansaaja saisi henkilökohtaisen verotilin käyttöönsä. Hankkeen eteenpäinviemisenajankohta on vielä avoin. (Yrittäjät 2009)

Verohallinnon suunnitteleamalla kolmannella vaiheella tuotaisiin verotilijärjestelmään mukaan myös verojen maksuun ja perintään liittyvät toiminnot. Kolmannen vaiheen olisi tarkoitus toteutua vasta muutamia vuosia toisen vaiheen käyttöönoton jälkeen. (Hallituksen esitys 221/2008)

Verohallinnolla on omat tavoitteensa verotilin kehittämisen kannalle. Sitä mukaa, kun verotiliä kehitetään, tulee myös tarvetta tutkia, kuinka sen kehittämisessä on onnistuttu. Uskonkin, että tulevaisuudessa saamme nähdä vielä useita verotilistä tehtyjä tutkimuksia. Uudet näkökulmat ovat kuitenkin aina tervetulleita ja uskon, että verohallintokin pystyy parantamaan järjestelmäänsä, kun epäkohdat löydetään.

LÄHDELUETTELO

Hynynen Eeva-Liisa (2010). Tilitoimistokokemuksia verotilimenettelystä:
Asiakkaalle etu vai taakka?

Sigfrids Karl-Johan (2009). Oy Certima Ab – koulutus.

Taloushallintoliitto (2010). Tal – uutiskirje.

Tilitoimisto X (2009). Verotilikirjaukset.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu (7/2010). Selvitys yrityksille aiheutuvista hallinnollisista kustannuksista – työnantajasuoritukset.

Veronmaksajain keskusliitto (2009). TaxFax – tiedote.

Ylikärppä Julia (2009). Mikroyritysten hallinnollinen taakka.

Elektroniset julkaisut:

Hallituksen esitys (221/2008) Hallituksen esitys Eduskunnalle verotililaiksi sekä laeiksi eräiden verolakien muuttamisesta. [viitattu 9.1.2011] Saatavilla [www-muodossa: URL:http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2008/20080221.pdf](http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2008/20080221.pdf)

Juolio, Outi (2009). Verotilin tuomat muutokset tilitoimiston käytäntöihin. [viitattu 8.5.2011] Saatavilla [www -muodossa: http://publications.theseus.fi/handle/10024/5120](http://publications.theseus.fi/handle/10024/5120)

Jämbäck, Anu (2009). Verotililaki tilitoimistojen kannalta. [viitattu 8.5.2011] Saatavilla [www-muodossa: http://publications.theseus.fi/handle/10024/4412](http://publications.theseus.fi/handle/10024/4412)

Mani Taloushallinto Oy (2010). Verotili 2010. [viitattu 25.4.2011] Saatavilla [www-muodossa: http://www.mani.fi/Verotili-2010](http://www.mani.fi/Verotili-2010)

Marjomaa, Milla (2010). Verotili tilitoimiston asiakkaan näkökulmasta: Case: Tilitoimisto Satamatilit Oy. [viitattu 8.5.2011] Saatavilla [www -muodossa: http://publications.theseus.fi/handle/10024/15707](http://publications.theseus.fi/handle/10024/15707)

Mäkinen, Atso (8.12.2009). Verotilin käsittely kirjanpidossa. [viitattu 22.4.2011] Saatavilla [www -muodossa: http://www.atsoft.fi/verotilin-kasittely-kirjanpidossa.htm](http://www.atsoft.fi/verotilin-kasittely-kirjanpidossa.htm)

Mäkinen, Lassi (29.1.2009). Lausunto yritysten hallinnollisen taakan keventämisehdotuksesta. [viitattu 23.10.2010] Saatavilla [www-muodossa: URL:http://www.tem.fi/files/22015/Lasmak_Oy.pdf](http://www.tem.fi/files/22015/Lasmak_Oy.pdf)

Pasi, Tuija (2009). Verotilin vaikutukset –case Tiliporkkana Oy. [viitattu 8.5.2011] Saatavilla [www-muodossa: http://publications.theseus.fi/handle/10024/4843](http://publications.theseus.fi/handle/10024/4843)

Patosalmi Pia, Koivusipilä Katja (2010). Verotilin haasteet ja mahdollisuudet. [viitattu 8.5.2011] Saatavilla [www –muodossa: http://publications.theseus.fi/handle/10024/20462](http://publications.theseus.fi/handle/10024/20462)

Saviniemi, Tanja (2010) Verotilin seuraukset: Kyselytutkimus verotilin käyttöönottoon liittyvistä ongelmista. [viitattu 8.5.2011] Saatavilla [www –muodossa: http://publications.theseus.fi/handle/10024/22847](http://publications.theseus.fi/handle/10024/22847)

Sedig, Teemu (2010).Verotilin käyttöönoton vaikutukset tilitoimistoille. [viitattu 22.4.2011] Saatavilla [www-muodossa: http://publications.theseus.fi/handle/10024/20489](http://publications.theseus.fi/handle/10024/20489)

Tilastokeskus (27.11.2009). Katsaus yrityksiin ja toimipaikkoihin. [viitattu 23.10.2010] Saatavilla [www-muodossa: URL:http://www.tilastokeskus.fi/til/syr/2008/syr_2008_2009-11-27_kat_001_fi.html](http://www.tilastokeskus.fi/til/syr/2008/syr_2008_2009-11-27_kat_001_fi.html)

Tilikeskus -Yhtiöt (2009). Uusi verotilijärjestelmä kiristää aikatauluja. [viitattu 27.4.2011] Saatavilla [www](http://www.turuntilikeskus.fi/index.php?page=9c881d57158081a0e765fb77dba1e54) -muodossa: <http://www.turuntilikeskus.fi/index.php?page=9c881d57158081a0e765fb77dba1e54>

Työ- ja elinkeinoministeriö (30.12.2008). Lausuntopyyntö ehdotuksesta yritysten hallinnollisen taakan vähentämishjelmaksi. [viitattu 23.10.2010] Saatavilla [www](http://www.tem.fi/files/21319/LAUSUNTOPYYNTOyleinen.pdf)-muodossa: [URL:http://www.tem.fi/files/21319/LAUSUNTOPYYNTOyleinen.pdf](http://www.tem.fi/files/21319/LAUSUNTOPYYNTOyleinen.pdf)

Työ- ja elinkeinoministeriö (3/2009). Yritysten hallinnollisen taakan vähentäminen, ehdotus kansalliseksi toimintaohjelmaksi, ohjausryhmän väliraportti. [viitattu 23.10.2010] Saatavilla [www](http://www.tem.fi/files/21849/TEM3_09.pdf)-muodossa: [URL:http://www.tem.fi/files/21849/TEM3_09.pdf](http://www.tem.fi/files/21849/TEM3_09.pdf)

Työ- ja elinkeinoministeriö (20.10.2010). Yritysten hallinnollisen taakan vähentäminen. [viitattu 23.10.2010] Saatavilla [www](http://www.tem.fi/?s=3076)-muodossa: [URL:http://www.tem.fi/?s=3076](http://www.tem.fi/?s=3076)

Verohallinto (2009). Asianhoitajastatuksen hakeminen. [viitattu 3.10.2010] Saatavilla [www](http://www.vero.fi/?article=8362&domain=VERO_MAIN&path=5,733,699,798&language=FIN)-muodossa: [URL:http://www.vero.fi/?article=8362&domain=VERO_MAIN&path=5,733,699,798&language=FIN](http://www.vero.fi/?article=8362&domain=VERO_MAIN&path=5,733,699,798&language=FIN)

Verohallinto (2009). Perintätoimet. [viitattu 14.11.2010] Saatavilla [www](http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7974&culture=fi-FI&contentlan=1)-muodossa: [URL:http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7974&culture=fi-FI&contentlan=1](http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7974&culture=fi-FI&contentlan=1)

Verohallinto (2009). Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot. (viitattu 13.11.2010)
Saatavilla [www-muodossa:](http://www.vero.fi/?article=8437&domain=VERO_MAIN&path=5,40&language=FIN)
[URL:http://www.vero.fi/?article=8437&domain=VERO_MAIN&path=5,40&language=FIN](http://www.vero.fi/?article=8437&domain=VERO_MAIN&path=5,40&language=FIN)

Verohallinto (2009). Valvontailmoituksen täyttöohjeet. [viitattu 27.4.2011]
Saatavilla [www-muodossa:](http://www.vero.fi/doc/download.asp?id=4415;295887) www.vero.fi/doc/download.asp?id=4415;295887

Verohallinto (2010). Sähköisen asioinnin valtakirja – usein kysytyt kysymykset.
[viitattu 5.10.2010] Saatavilla [www-muodossa:](http://www.vero.fi/?path=5,733,699,798&article=8419&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=)
[URL:http://www.vero.fi/?path=5,733,699,798&article=8419&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=](http://www.vero.fi/?path=5,733,699,798&article=8419&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=)

Verohallinnon julkaisu (2009). Valvontailmoituksen täyttöohjeet. [viitattu 3.10.2010]
Saatavilla [www-muodossa:](http://www.vero.fi/doc/download.asp?id=4415;295887)
[URL:http://www.vero.fi/doc/download.asp?id=4415;295887](http://www.vero.fi/doc/download.asp?id=4415;295887)

Verotililaki (2009). [viitattu 3.10.2010] Saatavilla [www-muodossa:](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090604)
[URL:http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090604](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090604)

YLE (2010). Frilander, Jenni. Verotili aiheuttaa yrittäjille harmaita hiuksia.
[viitattu 26.4.2011] Saatavilla [www](http://yle.fi/alueet/keskisuomi/2010/09/verotili_aiheuttaa_yrittajille_harmaita_hiuksia_1984440.html?origin=rss) –muodossa:
http://yle.fi/alueet/keskisuomi/2010/09/verotili_aiheuttaa_yrittajille_harmaita_hiuksia_1984440.html?origin=rss

Yrittäjät (2009). Hyvä ja huono verotili. [viitattu 8.5.2011] Saatavilla www – muodossa: <http://www.yrittajat.fi/fiFI/verotjarahat/a/?announcementId=9124ce51-34a6-4b6f-8385-fa9c64280091&groupId=8f4101c6-7908-4017-a3fc-7f02adcd90f9>

LIITTEET

Liite 1. Kausiveroilmoitus

Lomake palautetaan osoitteeseen:

VEROHALLINTO
Kausiveroilmoitusten optinen lukupalvelu
PL 5000
00053 VERO

KAUSIVEROILMOITUS
Jos korjaatte aiemmin ilmoitettuja tietoja,
ilmoittakaa vain muutosten määrät.

B

Verovelvollisen nimi	010 Y-tunnus tai henkilötunnus
----------------------	--------------------------------

ARVONLISÄVERON TIEDOT

050 Ilmoitusjakso	052 Kohdekausi	053 Vuosi
☐ Kuu- kausi ☐ Neljän- nesvuosi ☐ Vuosi		
	euro	snt
Vero kotimaan myynnistä verokannoittain		
301 22 %:n vero		
302 12 %:n vero		
303 8 %:n vero		
305 Vero tavaraostoista muista EU-maista		
306 Vero palveluostoista muista EU-maista		
307 Kohdekauden vähennettävä vero		
308 Alarajahuojennuksen määrä (siirretään kohdasta 317) Maksettava vero / Palautukseen oikeuttava vero (-)		
B		
309 0-verokannan alainen liikevaihto		
310 Muu arvonlisäveroton liikevaihto		
311 Tavarain myynti muihin EU-maihin		
312 Palveluiden myynti muihin EU-maihin		
313 Tavaratostot muista EU-maista		
314 Palveluostot muista EU-maista		
Arvonlisäveron alarajahuojennukseen oikeutettu täyttää		
	euro	snt
315 Alarajahuojennukseen oikeuttava liikevaihto		
316 Alarajahuojennukseen oikeuttava vero		
317 Alarajahuojennuksen määrä		
Ei aiv-toimintaa		
054 Kohdekausi -alku	055 Vuosi	056 Kohdekausi -loppu
		057 Vuosi

TYÖNANTAJASUORITUSTEN TIEDOT

050 Ilmoitusjakso	052 Kohdekausi	053 Vuosi
☐ Kuukausi ☐ Neljännesvuosi		
	euro	snt
601 Ennakkonpidätyksen alaiset palkat ja muut suoritukset		
602 Toimitettu ennakkonpidätys		
603 Ennakkonpidätyksestä vähennettävä matalapalkkatuki		
604 Maksettava ennakkonpidätys		
605 Lähdeveron alaiset palkat ja muut suoritukset		
606 Lähdevero palkoista yms.		
607 Lähdeverosta vähennettävä matalapalkkatuki		
608 Maksettava lähdevero		
609 Sosiaaliturvamaksun alaiset palkat		
610 Maksettava työnantajan sosiaaliturvamaksu		
Ei palkanmaksua		
054 Kohdekausi -alku	055 Vuosi	056 Kohdekausi -loppu
		057 Vuosi

VEROVELLISEN OMAT MERKINNÄT

Tässä kohdassa voitte laskea kausiveroilmoituksella ilmoitetun verojen yhteismäärän. Tähän merkityt tiedot eivät välity Verohallintoon.

Arvonlisävero _____

Ennakkonpidätys _____

Lähdevero _____

Työnantajan sosiaaliturvamaksu _____

Verot kausiveroilmoituksen sivulta 2 _____

Verot yhteensä _____

Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin
---------	----------------------------------	---------

VEROH 4001/1 8.2009

40

Lomake palautetaan osoitteeseen:

VEROHALLINTO
Kausiveroilmoitusten optinen lukupalvelu
 PL 5000
 00053 VERO

KAUSIVEROILMOITUS (sivu 2)
 Jos korjaatte aiemmin ilmoitettuja tietoja,
 ilmoittakaa vain muutosten määrät.

V

Verovelvollisen nimi	010 Y-tunnus tai henkilötunnus

MUIDEN OMA-ALOITTEISTEN VEROJEN TIEDOT

40 Ilmoittakaa tiedot merkitsemällä alla oleviin kohtiin veron tunnus (vain numero), ilmoitusjakso, kohdekausi ja vuosi ja maksettavan veron määrä. Verojen tunnuksat ovat alla.

- 10 Arpajaisvero
 16 Vakuutusmaksuvero
 24 Ennakonpidätys puun myyntitulosta
 25 Ennakonpidätys osakeyhtiöltä, osuuskunnalta tai muulta yhteisöltä
 68 Ennakonpidätys koroista ja osuuksista
 92 Ennakonpidätys osingoista ja osuuspääoman koroista
 39 Lähdevero osingoista (rajoitetusti verovelvollisilta)
 69 Lähdevero koroista, rojalteista ja puun myyntitulosta (rajoitetusti verovelvollisilta)
 84 Lähdevero korkotulosta (yleisesti verovelvollisilta)

V

060 Veron tunnus	050 Ilmoitusjakso		052 Kohdekausi	053 Vuosi	061 Maksettava vero	
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi			euro	snt
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				
	☐ Kuukausi	☐ Neljännesvuosi				

Vakuutusmaksuverovelvolliseksi rekisteröidyn ilmoitus toiminnan keskeyttämisestä

Ei vakuutusmaksuverollista toimintaa			
054 Kohdekausi -alku	055 Vuosi	056 Kohdekausi -loppu	057 Vuosi

Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin

VEROH 4001/2 8.2009

Liite 2. Verotiliote

Verotiliote

Page 1 of 2

Verohallinto PL 6000 00053 VERO Yrittäjä tmi Esimerkkitie 7 A 1 00100 HELSINKI	Verotiliote 1/2009 17.8.2009 Y-tunnus 7144149-5 Ilmoittamanne tilinumero FI12 3456 7890 1234 NDEAFIHH Ilmoittamanne palautusraja 1.1.2007 alkaen 0,00 Verotilimaksujenne viitenumero 12345 12345 Verohallinnon tilinumerot verotilimaksuille IBAN BIC FI64 1660 3000 1176 25 NDEAFIHH FI35 5000 0120 2535 04 OKOYFIHH FI56 8919 9710 0007 24 DABAFIHH
--	---

VEROTILIOTE 19.7.2009 - 17.8.2009

Huomautus maksettavasta saldosta

Verotiliote 1/2009

Kirjaus- päivä	Arvo-/ eräpäivä	Tapahtuma/ selite	Määrä
		Tiliotejakson alkusaldo 19.7.2009	+0,00
12.8.2009	12.8.2009	Arvonlisävero kesäkuu 2009 Ilmoitus saapunut 7.8.2009	-1 250,00
12.8.2009	12.8.2009	Ennakonpidätys palkoista ja eläkkeistä heinäkuu 2009 Ilmoitus saapunut 7.8.2009	-984,30
12.8.2009	12.8.2009	Työnantajan sosiaaliturvamaksu heinäkuu 2009 Ilmoitus saapunut 7.8.2009	-146,20
15.8.2009	15.8.2009	Oma maksu	+1 130,50
15.8.2009	12.8.2009	Viivästyskorko 13.8.-15.8.2009 Ennakonpidätys palkoista ja eläkkeistä heinäkuu 2009 (suorittamatta 984,30)	-0,81
15.8.2009	12.8.2009	Viivästyskorko 13.8.-15.8.2009 Työnantajan sosiaaliturvamaksu heinäkuu 2009 (suorittamatta 146,20)	-0,12
		Tiliotejakson hyvitykset	+1 130,50
		Tiliotejakson velvoitteet	-2 381,43
		Silrot verotilitä	+0,00
		Tiliotejakson loppusaldo 17.8.2009*	-1 250,93

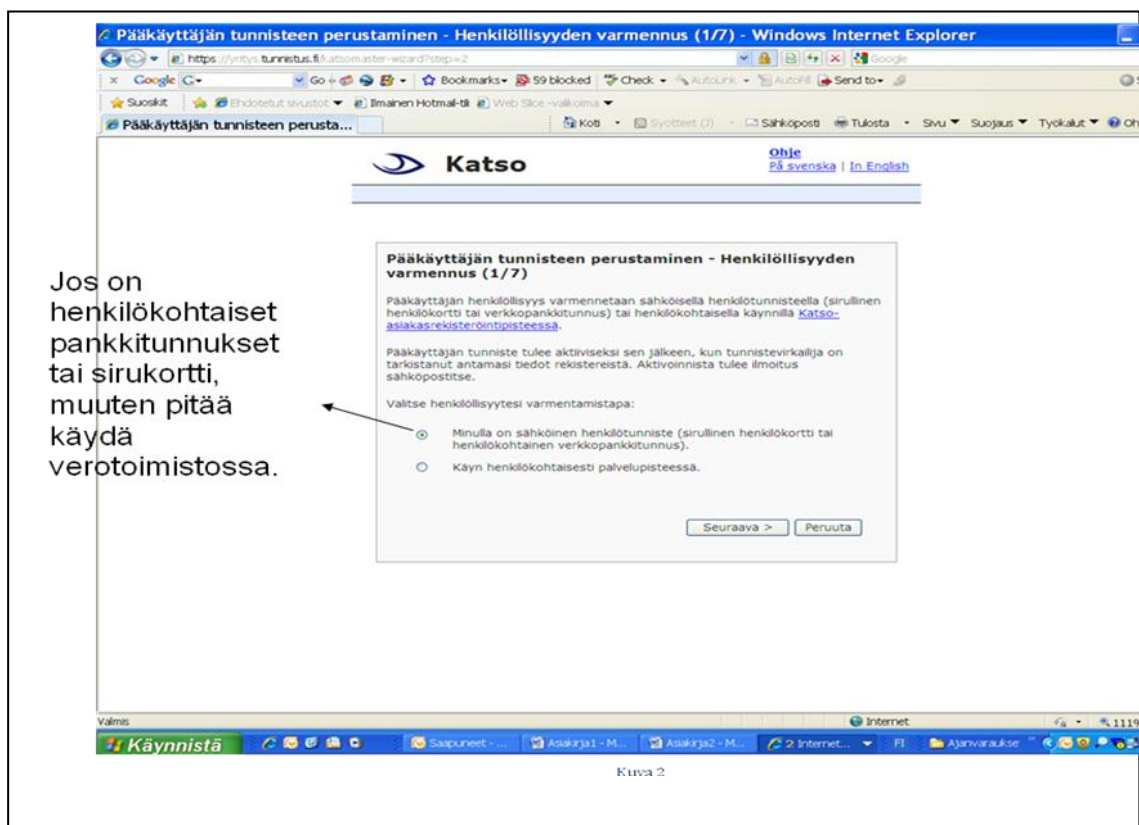
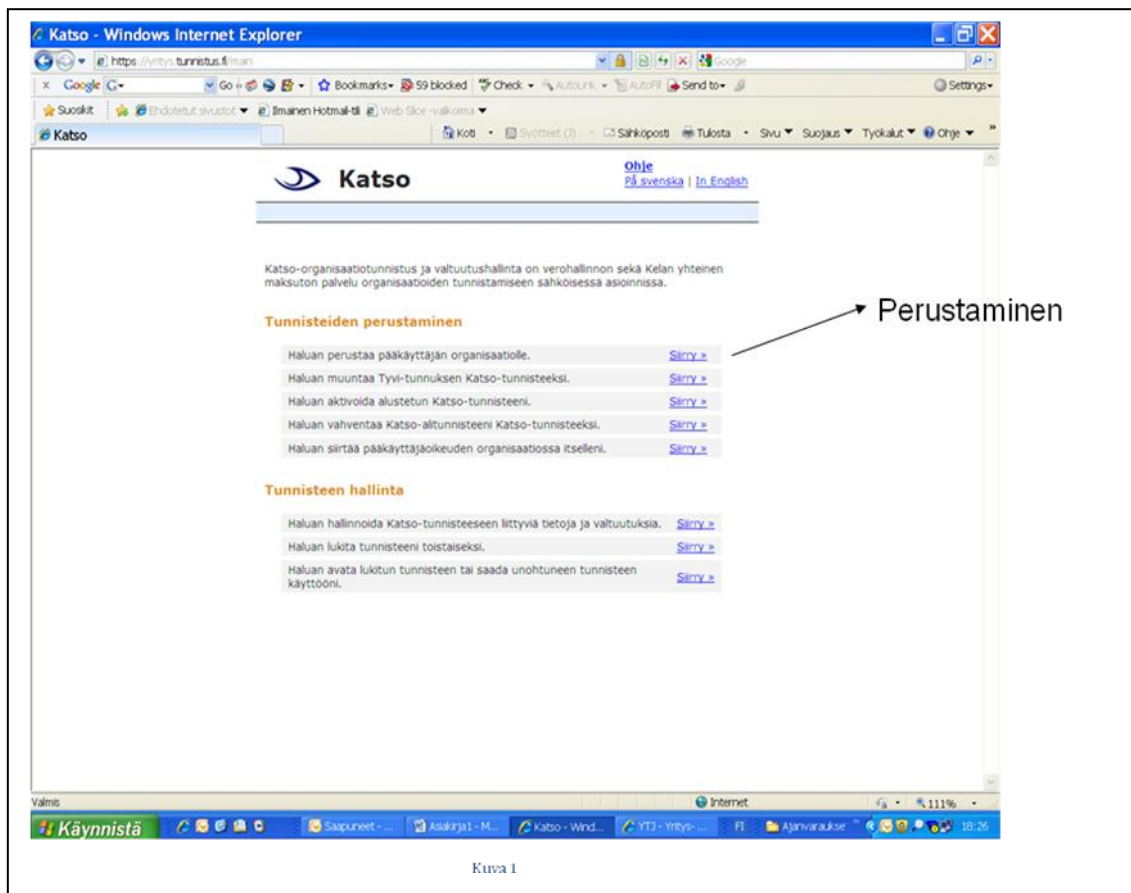
* Tiliotejakson loppusaldoon sisältyvät suorittamatta jääneet velvoitteet viivästyskorkoineen ovat suoraan ulosottokelpoisia. Erittely velvoitteista jäljempänä.

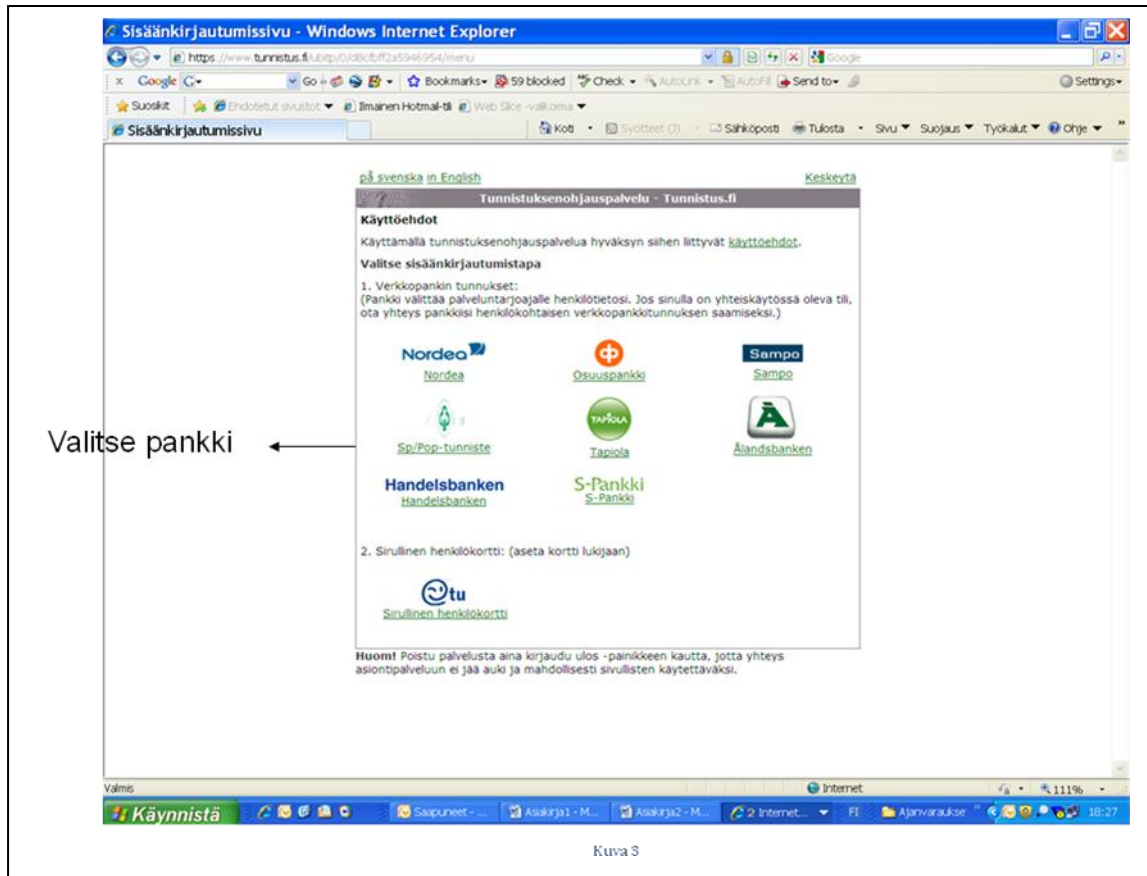
Liite 3. Kyselylomake

KYSYMYKSIÄ VEROTILISTÄ

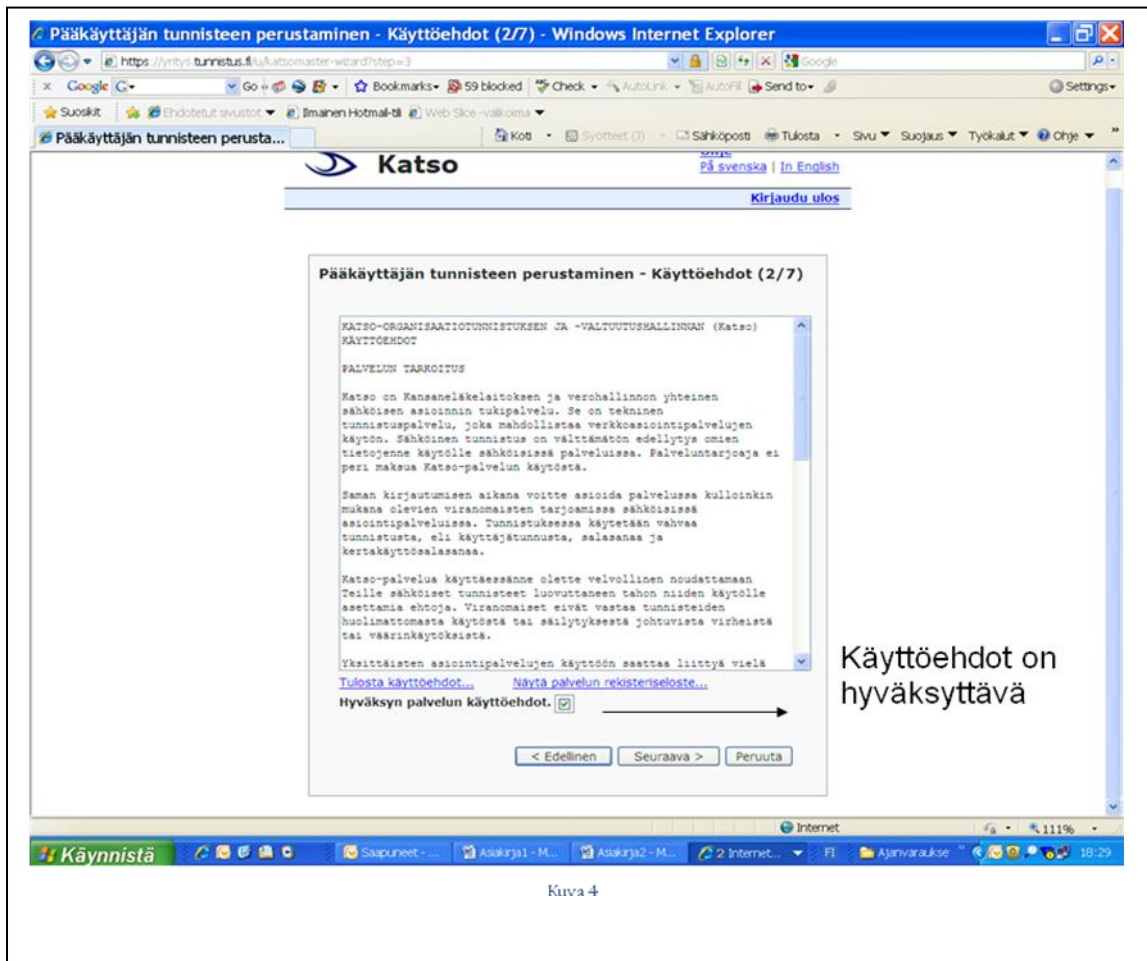
1. Mitä mieltä olet verotilistä yleisesti ottaen? Onko verotili ollut mielestäsi toimiva ratkaisu?
2. Onko verotili ollut sinulle hyödyllinen työssäsi? Kerro millä tavoin?
3. Onko asiakkaallasi ollut ongelmia verotilin palautusten tai hyvitysten kanssa? Minkälaisia?
4. Onko asiakkaasi saanut hyvityksiä verohallinnolta heidän virheistään johtuen? Kerro millaisissa tapauksissa hyvityksiä on maksettu?
5. Onko asiakkaasi saanut tai itse maksanut verotilille maksuja, jotka ovat kuuluneet vuodelle 2009? Minkälaisia ongelmia tästä on aiheutunut?
6. Onko sinulla ollut ongelmia saada yhteyttä verohallintoon verotilin käyttöönoton alkuaikoina? Miten sähköiset palvelut ovat mielestäsi toimineet käyttöönoton alkuaikoina?
7. Kuinka suuri osuus (arvioi prosentteina) asiakkaistasi on ottanut sinuun yhteyttä verotiliin liittyvissä kysymyksissä? Millaisissa asioissa he ovat tarvinneet neuvontaa? Kuinka asiakkaasi ovat ottaneet verotilin vastaan?
8. Onko verotili mielestäsi helpottanut asiakkaiden maksujen selvittelyä? Millä lailla?
9. Mitä mieltä olet verotilin perintäjärjestelmästä?
10. Mitä parannettavaa toivoisit verotiliin?
11. Muita ajatuksia verotilistä.

Liite 4. Katso-tunnus ja valtuutus

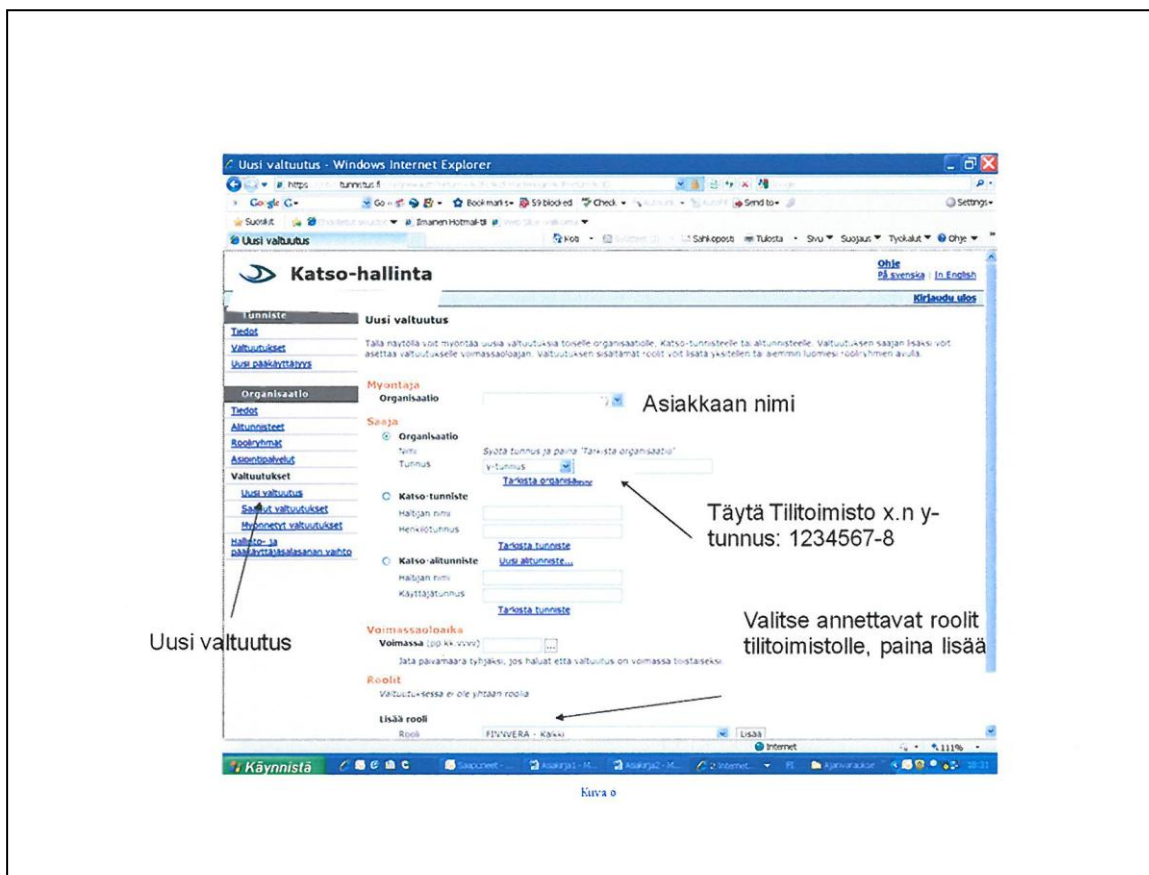
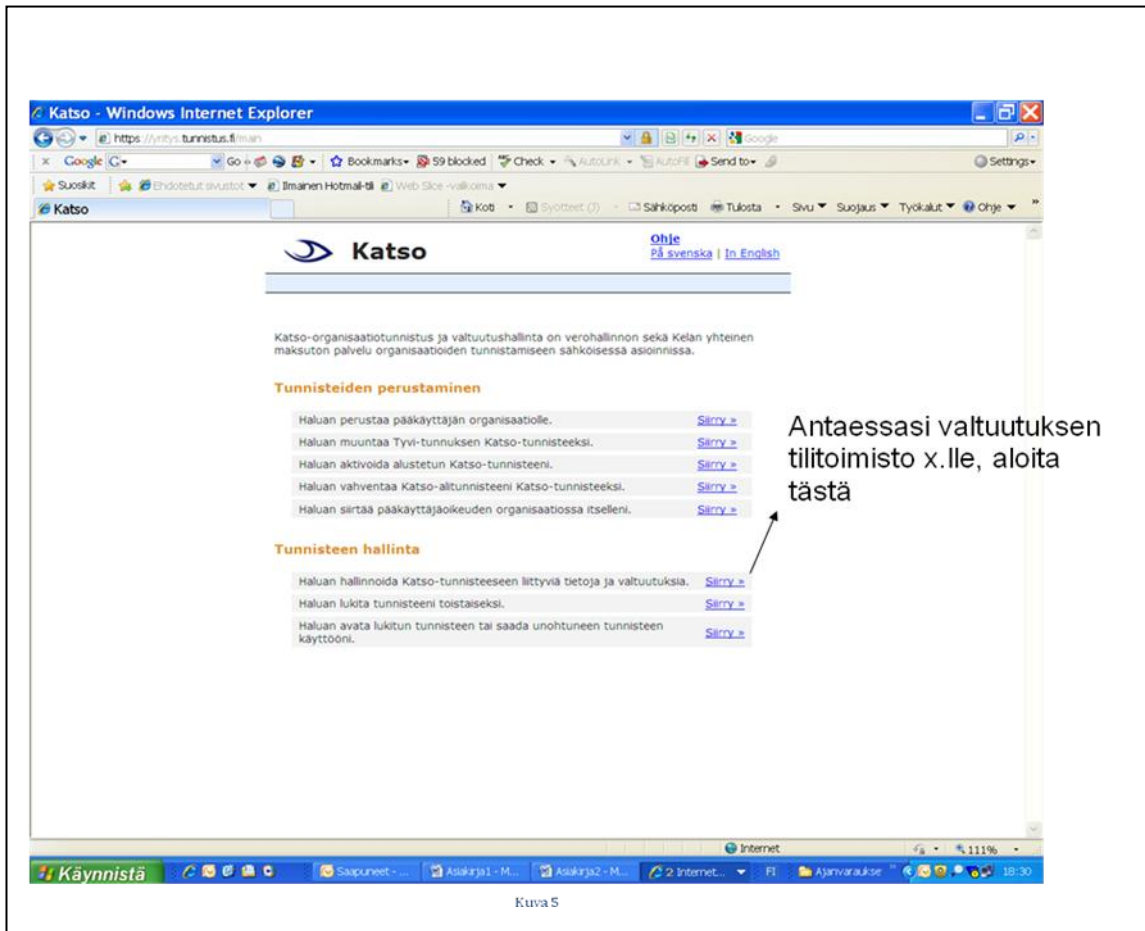

Kuva 3

Kuva 4

Uusi valtuutus - Windows Internet Explorer

https://yntys.tunnistus.fi/onlineuusi/return=%2F%2Fmasterlogin%3Freturn%3D

Uusi valtuutus

Saadot valtuutukset

Myönnetyt valtuutukset

Hallinto- ja pääkäyttäjäsivun vaihto

Katso-tunniste

Haltijan nimi

Henkilötunnus

[Tarkista tunniste](#)

Katso-alltunniste

[Uusi alltunniste...](#)

Haltijan nimi

Käyttäjätunnus

[Tarkista tunniste](#)

Voimassaoloaika

Voimassa (pp.kk.vvvv)

Jätä päivämäärä tyhjäksi, jos haluat että valtuutus on voimassa toistaiseksi.

Roolit

Palveluntarjoaja	Rooli	
VERO	Arvonlisävero	Poista
VERO	Kausiveroimittaja	Poista
VERO	Palkka.fi	Poista
VERO	Tänhoitajayhteiso	Poista
VERO	Täntarkastaja	Poista
VERO	Tuloveroimittaminen	Poista
VERO	Työnantajasuoritukset	Poista
VERO	Ulkomaalaispalautushakija	Poista
VERO	Vero-asioiden hoitaja	Poista
VERO	Verotili	Poista
VERO	Vuosi-ilmoittaminen	Poista

Lisää rooli

Rooli

Rooliyhmä

Valmis

Käynnistä

Saapuneet...

Asiakrja1 - M...

Asiakrja2 - M...

2 Internet...

Fl

Ajanvaraukse

18:32

Muista myöntäminen!!!

Kuva 7